

აკაკი წერეთლის სახელობის ქალაქ ბათუმის

საჯარო ბიბლიოთეკის ფონდებში არსებული ლიტერატურის

სარეკომენდაციო საბიუბელი

ბათუმი

ეკოლოგია

ქართული სიმბოლოსტები

ფრიდონ ხალვაში - 95

ცისანა ანთაძე - 80

2020 წელი

აკაკი წერეთლის სახელობის ქალაქ ბათუმის
საჯარო ბიბლიოთეკის ფონდებში ქალაქ ბათუმზე არსებული ლიტერატურის
სარეკომნდაციო საძიებელი

ისტორიული წარსული

1. 1978 წლის 14 აპრილი. ზეპირი ისტორიები და სხვა მასალების ტექსტები ჩაიწერა

და გამოსაცემად მოამზადა ანა
ბაქანიძემ. - თბ.: არტანუჯი, 2018. –
456 გვ.

წიგნში წარმოდგენილია 1978
წელს თბილისსა და ბათუმში
ქართული ენის
სახელმწიფოებრივი სტატუსის

დასაცავად განვითარებული მოვლენების ისტორია.

2. აჭარა: წარსული და თანამედროვეობა - 2012 წლის არქეოლოგიური გათხრების
შედეგები (კრებული I).-ბათუმი, 2013.-302 გვ.
3. ბათუმი: თავისუფალი სავაჭრო ზონა.-ბათუმი, 1994.- 84 გვ. (ULUSOY)
ნახაზებით.
4. ბათუმი-საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის
საზოგადოება.-გამ-ბა „საბჭოთა აჭარა“, 1982.-116 გვ.
5. ბათუმი: წარსული და თანამედროვეობა=Batumi:past and present: [კრებული]
შეიცავს 9 ტომს

[ტ.]2: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2010 წლის 30-31
ოქტომბერი. – 2012. – 434 გვ.

[ტ.]3: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2012 წლის 7-8
სექტემბერი. – 2013. – 408 გვ. - რეც. ქართ. და ინგლ. ენებზე

[ტ.]4: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2013 წლის 1-2
სექტემბერი. – 2013. – 383 გვ. - რეც ქართ. და ინგ. ენებზე

[ტ.]5: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2014 წლის 1-2
სექტემბერი. – 2014. – 378 გვ.

- [ტ.]6: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2015 წლის 5-6 სექტემბერი. – 2015. – 392 გვ.
- [ტ.]7: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2016 წლის 2-3 სექტემბერი. – 2016. – 461 გვ.
- [ტ.]8: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2017 წლის 1-2 სექტემბერი. – 2017. – 429 გვ.
- [ტ.]9: საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2018 წლის 31 აგვისტო - 1 სექტემბერი. – 2018. – 319 გვ.
6. ბათუმის ბოტანიკური ბაღის ხეები და ბუჩქები (ანოტირებული სია).-საჩინო, 2012.-184 გვ; ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე
7. ბათუმის სარკინიგზო-საბორნე გადასასვლელი. მცირე ისტორიული ექსკურსი.- ბათუმი, 1998.-53 გვ.
8. ბაქრაძე დ. არქეოლოგიური მოგზაურობა გურიასა და აჭარაში/რედ. ხარიტონ ახვლედიანი.-ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1987
9. გოგოლიშვილი ო. გრიგოლ ვოლსკი, როგორც საზოგადო მოღვაწე და პოეტი. - თბ.: [საჩინო], 2012. – 28 გვ.
10. გოგოლიშვილი ო. ბათუმის ოლქი 1908-1914 წლებში.- ბათუმი: ალიონი, 1998.-30 გვ.
11. გოგოლიშვილი ო. ბათუმის ისტორიიდან/ რედ. ჯემალ კარალიძე.-ქუთაისი: აკ. წერეთლის სახელმ. უნ-ტი, 2019.-185 გვ.
12. გოგოლიშვილი ო. საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ვითარება ბათუმის ოლქში 1900-1910 წ/წ. ფოტოკოლექცია ზ. სურმანიძის.- თბ.: საჩინო, 2012.-186 გვ.
13. გოგოლიშვილი ო. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო უცხოელ მოგზაურთა ჩანაწერებში.-თბ.: უნივერსალი, 2009.-102გვ.
14. გოგოლიშვილი, ო. სოციალური და ეროვნული მოძრაობა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში 1900-1821 წლები.-ბათუმი, 2005.-194 გვ.
15. გოგოლიშვილი ო. უცხოელი ავტორები XIX ს. ბათუმის შესახებ. (1804-1898) წ.
ნაწ. 1: ბათუმის ოლქის ეკონ. განვითარება მე-20 ს.
ნაწ. 2: ნაშრომები.-თბ. უნივერსალი, 2017.-104 გვ.
16. გუჯაბიძე შ. ბათუმი.- გაზეთი „ბათუმელები“,2015.-214 გვ.
17. დაკიშვილი ნ. ბათუმი: [ისტორია, ბუნებრივი სიმდიდრეები, ფლორა, ფაუნა და სხვა].-თბ.: ინოვაცია, 2011.-70 გვ.

18. დიასამიძე ბ. ქრისტიანობა დასავლეთ საქართველოში (I-X-საუკუნეები).-ბათუმი, 2002.-266 გვ.
19. ვარშანიძე შ. აჭარა ანტიკური ხანიდან საქართველოს ერთიანი მონარქიის შექმნამდე.- ბათუმი: გამ-ბა „აჭარა“ ,1995.-186 გვ.
20. ვარშანიძე შ. ნარკვევები შუა საუკუნეების აჭარის ისტორიიდან.-ბათუმი: გამ-ბა „საბჭოთა აჭარა“ , 1974.- 145 გვ.
21. ზაქარაია პ. საქართველოს ძველი ქალაქები და ციხეები.-თბ.: გამომც. „მეცნიერება“, 1973.-170 გვ.
22. თურმანიძე ო. აჭარის პოლიტიკური და ეკონომიკური ისტორია 1921-1940.-ბათუმი: გამომცემლობა „აჭარა“, 2012.- 412 გვ.
23. კომახიძე დ. ბათუმი გუმინ დღეს და ხვალ. - ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1977.-119 გვ.
24. კომახიძე თ. ძმად ძმითა ხარ ძლიერი - ს.ს.. - ბათუმი: „გამომცემლობა აჭარა“ , 2000.- 169 გვ.
25. კომახიძე თ. ერთი გვარის ისტორია, ბათუმი: გამ-ბა „აჭარა“, 1996.-90გვ.
26. კომახიძე თ. აჭარის ენციკლოპედიური ცნობარი: 2 წიგნად. (გაშუქებულია კუთხის ისტორიული წარსული, ფოლკლორი, ეთნოგრაფია, არქიტექტურა, ტოპონომიკა და ა. შ)/რედ. ჯ. ხოფერია-ბათუმი:
  - წ. 1. გამომც. აჭარა, 2010-734 გვ.: ფოტ. სურ.-ბიბლიოგრ. გვ. 731
  - წ. 2-2011-484 გვ. ბიბლიოგრ. გვ. 480.
27. კომახიძე თ. ქალაქ ბათუმის განათლებისა და კულტურის ისტორიის საკითხები. წ. 1.-ბათუმი: „გამ-ბა აჭარა“, 1996.-240 გვ.
28. კომახიძე თ. ქალაქ ბათუმის მრეწველობისა და ვაჭრობის ისტორია. წიგნი-5.- ბათუმი: აჭარა, 1999.-430 გვ.
29. მეგრელიძე შ.აჭარის განთავისუფლება თურქთა ბატონობისგან.-ბათუმი, 2003.- გვ.191-199.
30. მეგრელიძე მ. ნარკვევები ბათუმის ისტორიიდან-ბათუმი: ლაზარე, 2013.-136 გვ.
31. მოგზაურობა ძველ ბათუმში; იდეის ავტორი ნესტან ცეცხლაძე, ე. თურაძე; რედ. ანა ჭაბაშვილი.-ბათუმი: გაზეთი „ბათუმელები“, 2014.-228 გვ.
32. მესხი ს. წერილები აჭარაზე: 1875-1882 შეადგ. რამაზ სურმანიძემ. - ბათუმი: ალიონი, 2000. – 121 გვ.

33. მურიე ჟ. ბათუმი და ჭოროხის აუზი. ფრანგულიდან თარგმნა იზა ლორთქიფანიძემ.-
ბათუმი: სახელგამი, 1962.-55 გვ.
34. სალაძე ს. უცნობი ძველი აჭარა.-ბათუმი, 2012.-168 გვ.
35. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიის ნარკვევები აჭარა. ტ.3, ბათუმის ოლქი
- 1877-1920.-შოთა რუსთაველის სახელმწ. უნ-ტი გამომცემლობა, 2008.-602 გვ.
36. სიორიძე მ. ბათუმის საბაჟო 125; (ნაშრომი მოიცავს ბათუმის საბაჟოს ისტორიას 1878
წლიდან დღემდე).-ბათუმი, 2003.-240 გვ.
37. სიორიძე მ. ნარკვევები ბათუმის ისტორიიდან.-შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნ-ტი-
თბ.: უნივერსალი. 2011ტ. 1.-2011.-270 გვ.
38. სიხარულიძე ი. სამხრეთ - დასავლეთ საქართველოს ტოპონიმისა
წ.1. - სახელგამი, 1958. - 248 გვ.
წ.2. - სახელგამი, 1959. - 192 გვ.
39. სიჭინავა ვ. ბათუმის ისტორიიდან: რუსეთთან შეერთება და სოციალურ-
ეკონომიკური განვითარება 1878-1907 წლებში. - ბათუმი: სახელგამი, 1958. - 288 გვ.
40. სურგულაძე ა. პორტო-ფრანკო ბათუმში; რედ. გ. ბოლოთაშვილი, ჯ. ხოფერია.-
ბათუმი: აჭარა, 1996.-88 გვ.
41. სურგულაძე ა. განმათავისუფლებელი მოძრაობის ისტორიიდან აჭარაში.-ბათუმი:
საბჭოთა აჭარა, 1978 .-52 გვ.
42. სურმანიძე რ. ივანე ანდრონიკაშვილი: ბათუმის ქალაქისთვის: [ცხოვრება-
მოღვაწეობა].- თბ.: ინოვაცია, 2010.-148 გვ.
43. სურმანიძე რ. მოგზაურობანი, ბათუმი-2015.-422 გვ.
44. სურმანიძე რ. ლუკა ასათიანი.-თბილისი, 2011.-203 გვ.
45. სურმანიძე რ. ივანე მესხი (ქალაქის მდივანი). თბილისი, 2013.-170 გვ.
46. სურმანიძე რ. გრიგოლ ვოლსკი: (ცხოვრება და მოღვაწეობა) ბათუმი, 2014.-285 გვ.
47. სურმანიძე რ. თავადაზნაურობა და მათი ოჯახები ბათუმის ოლქში. 1912 წ. თბ.: გამ-
ბა გლობალ-პრინტი, 2007.-296 გვ.
48. სურმანიძე რ. ტრაგედია ბათუმში (1937-1938 წლები) რედ. როინ მალაყმაძე;/ ბათუმის
შ. რუსთაველის სახელმწ. უნ-ტი; ნიკო ბერძენიშვილის ინ-ტი.- თბ.: ივერიონი, 2014.-352
გვ.

49. უზუნაძე რ. ბათუმი: ისტორია და თანამედროვეობა: [ეძღვნება აჭარის დედასაქართველოსთან დაბრუნების 135 წლისთავს (1878-2013)-თბ.; ივერიონი, 2013.-232 გვ.

50. უზუნაძე რ. ნაოსნობა ბათუმის ოლქში. (სამხედრო-პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური ასპექტები).-ბათუმი, აჭარა, 2001.-381 გვ.

51. უსპენსკი ფ. ძველი ციხე ჭოროხის შესართავთან\თარგმ.და მატეხები რ.სურმანიძე.- პეტროგრადი, 1917

52. ფრენკელი, ა ნარკვევები ჩურუქ-სუ-ზე და ბათუმზე/მთარგმნ. აზიზ ახველდიანი; საძიებ. დაურთო რამაზ სურმანიძემ; 2012-260 გვ. (აჭარა უცხოელთა თვალთ.)

53. ყაზბეგი გ. აჭარის შესახებ.- სახელმწიფო გამომცემლობა ბათუმი, 1900.-119 გვ.

54. გიორგი ყაზბეგი აჭარის შესახებ. - თბ. - ბათუმი, სახლგამი, 1960. – 121 გვ.

55. ჩიტაძე ზ. მმართველობისა და თვითმმართველობის ფორმები აჭარაში.- ბათუმი: გამ-ბა „საბჭოთა აჭარა“, 1978.-52 გვ.

56. ჩხაიძე ა. ბათუმი ინგლისის ახლოაღმოსავლურ პერიოდში (1875-1878 წ.წ). - ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1974. – 166 გვ.

57. ჩხეიძე ჯ. ბათუმი. ისტორიული ნარკვევი. ბათუმი: სახელგამი, 1959. -158 გვ.

58. ცეცხლაშვილი თ. აჭარა რეჟიმის წინააღმდეგ: [ვარდების რევოლუციის“ პერიოდი].- ბათუმი, 2012.-132 გვ.

59. ცეცხლაშვილი თ. ბათუმის ბულვარი/რედ. ა. კუდბა.- ბათუმი, 2019.-208 გვ.

60. ჯაოშვილი ვ. ბათუმი: ეკონომიკურ-გეოგრაფიული ნარკვევი: თემა: ბათუმის მდებარეობა, წარსული, აწმყო, საკურორტო დანიშნულება.-თბ.: საბჭოთა საქართველო, 1966. – 121 გვ.

61. Батуми: История в лицах: посвящается нашим детям и внукам: XX век.-Батуми, [2016]- 800 стр.

62. Батуми и его крепности. (К 25-летию присоединения гор.Батуми, 1906-650 стр. (Батумски Городской обществ.Управления

ბათუმის არქიტექტურა

1. „აჭარა“=Adjara: წიგნი ალბომი/თარგმნ. ინგლ. ენაზე თ. სირაძის; მხატვ. გაფორმება-დიზაინი: ვლ. ორბელაძის და სხვ. ბათუმი, 2009.-[208] გვ.
2. ბათუმი. Batumi, Батуми. გამომცემლები: ქ. ბათუმის მერია, სარეკლამო-საგამომცემლო კომპანია, ჯი-ეი-თი ჯგუფი.-ბათუმი, 2006.-176 გვ.
3. ბათუმი. Батуми.-ბათუმი, საბჭოთა „აჭარა“, 1982.-106 გვ. სათაურის წინ: საქ. ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის საზოგადოება.
4. ბათუმის არქიტექტურული ძეგლები: [ფოტოალბომი]/ფოტ. სეირან ბაროიანი.-ბათუმი, 2012.-201 გვ.
5. კომახიძე თ. ქალაქ ბათუმის დაგეგმარებისა და განაშენიანების ისტორია. წიგ. 6-ბათუმი: გამ-ბა აჭარა, 2000.-660 გვ.

ბათუმის ქუჩები

1. აჭარის არ ქალაქებისა და დაბების ქუჩათა ძველი და ახალი სახელწოდებები/ რედ. მარია ჭელიძე; ქ. ბათუმის რუკის ავტ. თემურ ცნობილაძე.-ბათუმი: ალიონი, 2008.-120 გვ.
2. ბათუმი: ქუჩები, მოედნები, ძეგლები, პარკები: [ფოტოალბომი]-ბათუმი, 2012.-243 გვ.
3. კომახიძე თ. ქალაქ ბათუმის ისტორია./ რედ. ჯ. ხოფერია.-ბათუმი: აჭარა, 1998.-184 გვ.: 1 ფ. რუკა; (ქ. ბათუმის გეგმა 1998)

საბიბლიოთეკო ქსელი ბათუმში

1. აჭარის ავტონომიური რესპიბლიკის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო რესპუბლიკური ბიბლიოთეკა, გზამკვლევი, ბათუმი, „აჭარა“, 1998 წელი.
2. ბაბილოძე გრ. ნარკვევები განათლებისა და კულტურის ისტორიიდან აჭარაში. - ბათუმი: საბჭ. აჭარა, 1975. - 171 გვ.
3. ბაბილოძე გრ. „სახალხო განათლება აჭარის ასს რესპუბლიკაში“ (1921-1957). - ბათუმი: აჭარის სახელგამი, 1958. - 295 გვ.
4. კლდიაშვილი დ. „ჩემი ცხოვრების გზაზე“. - ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, - 1984. - 204 გვ.
5. კომახიძე თ. „აჭარის კულტურის ისტორია“. - ბათუმი: „გამომცემლობა აჭარა“, 1999. - 638 გვ.

6. კომახიძე თ. აჭარის ენციკლოპედიური ცნობარი, წ. II. - ბათუმი: „გამომცემლობა აჭარა“, 2011. – 480 გვ.
7. ლორია ა. გურგენიძე ნ. „საბიბლიოთეკო საქმე საქართველოში“ (1921 წლამდე), - თბ.: „მეცნიერება“, 1974.-315 გვ.
8. მალაზონია ირ. „პირველი ბიბლიოთეკა ბათუმში“, „ლიტერატურული აჭარა“, 1952 წელი. – N 14.
9. მახარაძე, გენადი. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აკ. წერეთლის სახელობის სახელმწიფო რესპუბლიკური ბიბლიოთეკა (გზამკვლევი)/ შემდგ. გ. მახარაძე. ნ. დიასამიძე, რედ. თ. კომახიძე.-ბათუმი: აჭარა, 1998-30 გვ.
10. ცეცხლაშვილი თ. აკაკი წერეთლის სახელობის ქალაქ ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკა 115 წლისაა/ რედ.: რამაზ სურმანიძე, ანზ. კუდბა.-ბათუმი, 2018.-280 გვ.
11. Докладъ правления Батумской публичной библиотеки за 1919 г. 29 апреля 1911.
12. Марковъ Л. Батум и его окрестностию Батуми,1906. – 266 ст.

ბათუმის მუზეუმები

1. აჭარის საგანძური/ პროექტის ავტორი გიორგი თავამაიშვილი და სხვა. ფოტო შოთა გუჯაბიძე; ბათუმი: შპს „სეზანი“, 2015.- 200 გვ.
2. ბათუმის ხელოვნების მუზეუმი=ფერწერა, გრაფიკა.-ბათუმი, 2012. -116 გვ.
3. ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი.-ბათუმი, 2000-28 გვ.
4. ბათუმის რევოლუციის მუზეუმი. მოკლე გზამკვლევი.- ბათუმი, 1967
5. დავითაძე ა. აჭარის სახელმწიფო მუზეუმის ოქროს ფონდი.-თბ.: ხელოვნება, 1983.-13 გვ.
6. ვარშალომიძე ი. ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის ნუმიზმატიკური საგანძური: კატალოგი; რედ. ნ. ძნელაძე.-ბათუმი, 2016.-83 გვ.
7. კახიძე ა. ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის საგანძური: კატალოგი-ბათუმი, 2015.-112 გვ.

ბათუმის თეატრები

1. ბათუმი: მუსიკალური ეპიზოდები: [წიგნი ალბომი]/ აჭარის არ საარქივო სამმართველო-[ბათუმი], 2013 .-84 გვ.
2. ბათუმის თეატრი.-ბათუმი: სახელგამი, 1957.-60 გვ.
3. ბათუმის ილია ჭავჭავაძის სახ. სახელმწიფო დრამატული თეატრი. ალბომი.-თბ.: 1987.-30 გვ.
4. კობალაძე მ. ანსამბლი ხორუმი ათი წლისაა/მ. კობალაძე, გიორგი (იური) ბიბილეიშვილი; რედ. რეზო ჭანიშვილი; რეცენზენტი ზაურ ლაზიშვილი.- ბათუმი-2011.-122გვ.
5. კომახიძე თ. აჭარის კულტურის ისტორია/რედ. ჯ. ხოფერია.-ბათუმი: აჭარა, 1999.-638 გვ.
6. ჟღენტი ო. ბათუმი კინოში=Batumi in Cinema/ თარგმ. თ. ბაკურაძემ; რედ. მ. კერესელიძე; ფოტო ა. ქავთარაძის; აჭარის არ განათლების, კულტურის და სპორტის სამინისტრო.- ბათუმი, 2014.- 472 გვ.; 1 CD დისკი; ტექსტი ქართ. და ინგლისურ ენებზე.
7. ჩხარტიშვილი ლ. აბულაძე ნ. ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაცურებელთა თეატრის ისტორიის საკითხები/ რედ. თეატრმცოდნე ლ. ხეთაგური.-თბ.: კენტავრი, 2008.-135 გვ.
8. ჩხარტიშვილი ლ. ბათუმის თოჯინების თეატრი. (1936-1938 წწ.).-ბათუმი: ბათუმის უნ-ტი, 2000.- 22 გვ.
9. ჩხარტიშვილი ლ. ბათუმის ოპერისა და ბალეტის თეატრის ისტორია.-ბათუმი: გამ-ბა ალიონი, 1998.-70 გვ.

ბათუმის სასწავლებლები

1. ბათუმის საზღვაოსნო სასწავლებელი. შემდგ. ვ. ჭანტურია.-ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1979.-23 გვ.
2. ბათუმის სახ. უნივერსიტეტი. ხელოვნებათმცოდნეობითი ეტიუდები.- ბათუმი, შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნ-ტი, 2008
3. ბათუმის უნივერსიტეტი: გიორგობიდან გიორგობამდე. (აჭარაში 1991 წლის შემდგომ პერიოდში განვითარებული მოვლენები)-ბათუმი: ბათუმის უნ-ტი, 2005-51 გვ.
4. ბათუმის შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: საგანმანათლებლო კერა 80 წლის ისტორიით.-ბათუმი: შ. რუსთაველის სახ. უნივერსიტეტი, 2015.-195 გვ.

5. კომახიძე თ. ბათუმის სახელმწიფო უმაღლესი ინდუსტრიულ-პედაგოგიური კოლეჯი, რედ. ჯ. ხოფერია.-ბათუმი, აჭარა, 2003.-224 გვ.
6. მახარაძე შ. ბათუმის უნივერსიტეტის მათემატიკოსები (1935-2012): [ავტობიოგრაფიები].-ბათუმი: შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნ-ტი, 2014.-190 გვ.
7. ნიორაძე გ. პირველი ქართული სკოლა ბათუმში მე-2 შესწორებული და შევსებული.-თბ.: ცოდნა, 1958.-132 გვ.
8. ქ. ბათუმის ნიკოლოზ კანდელაკის სახელობის სამხატვრო (სასწავლებელი) სკოლა/შემდგ. დიხ. გურამ ფუტყარაძე.-თბ.: აჭარა, 2016.-161 გვ.
9. ცეცხლაშვილი თ. ბათუმის აკადემია: გახსენება/რედ. ა. დუნდუა, ა. კუდბა; მხატვ. ჯ. გურგენიძე.-ბათუმი, 2017.-232 გვ.

პოეტები ბათუმს

1. ბათუმს / რედ. - შემდგ. ინგა გოგიბერიძე; შეიცავს ორ ტომს
წ.1: ბათუმს: [ლექსები, მოთხრობები]. - ბათუმი, 2016 . – 138 გვ.
წ.2: წერილები ბათუმს და ბათუმლებს. - თბ.: კალმოსანი, 2017. – 176 გვ.
2. დოლიძე გ. სევდიანი სალალბო ბათუმს: [ლექსები]. - ბათუმი: აჭარა, 2013. – 64 გვ.
3. ფაღავა ი. წერილები ბათუმს: [ლექსები].-ბათუმი: აჭარა, 2012.-144 გვ.
4. ჯაში ნ. ბათუმში წვიმს: ლექსები/რედ. გ. ფაღავა.-ბათუმი: აჭარა. 1998.-44 გვ.

ლიტერატურული კრებულები

1. აჭარის სახალხო მელექსეთა ანთოლოგია/ემენ დავითაძის რედაქციით; გამომც. მამია ხარაზი.-ბათუმი: ბაგრატ კურაპალატის სახ. ბათუმის სამართლის ინ-ტის გამ-ბა, 1993.-472 გვ.
2. ბექირიშვილი ი. ამას შენზე ამბობენ აჭარავ!: (ისტორიული ნარკვევები).-ბათუმი: მეცნიერება, 1995.-308 გვ.
3. ბექირიშვილი ი. აჭარა ქართველი მწერლების შთაგონების წყარო.-ბათუმი, „მეცნიერება,“ 1999.-263 გვ.
4. ბექირიშვილი ი. მათი შთაგონების წყარო: [ლიტ. წერილები].-ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1987.-133 გვ.
5. ბექირიშვილი ი. წიაღსვლები აჭარის წარსულში: (ნარკვევები).-ბათუმი: აჭარა, 2003.-312 გვ.
6. გოგიავა კ. ალ. ყაზბეგი ბათუმში. ბათუმი: სახელგამი, 1948.-47 გვ.

7. გოგიბერიძე ი. ჩანაწერები ინგას უბნიდან/ შემდგ.: ინგა გოგიბერიძე, დათო .- არახამია; მხატვარ-დიზ. ნინა მეგრელიძე შეიცავს 8 ტომს.
- ტ.1: [ლექსები, ნარკვევები].- ბათუმი, 2014.-220 გვ.
- ტ.2: [ლექსები, ნარკვევები].- ბათუმი, 2014.-198 გვ.
- ტ.3: გულთან ახლოს.-2015.-156 გვ.
- ტ.4: რჩეული.-ბათუმი, 2015.-308 გვ.
- ტ.5: მუზა.-ბათუმი, 2015.- 300 გვ.
- ტ. 6: მზიანი გვირილები: [ლექსები, ნარკვევები].-2016.-312 გვ.
- ტ. 7: ზამთრის ღამეებიდან შემოპარული სიყვარული: [ლექსები, ნარკვევები].-2016.-325 გვ.
- ტ. 8: სიყვარულის ოდა.-2018.-304 გვ.
8. დავით თედორაძე: [ლიტერატურულ-კრიტიკული წერილები, სტატიები, პოეტისადმი მიძღვნილი ჩანაწერები, ლექსები, მიმართვები, - ბათუმი: აჭარა, 2004.-265 გვ.
9. ნაცვალაძე ნ. ჭავჭავაძე და აჭარა.-ბათუმი, 1957.-32 გვ.
10. ნოლაიძელი ნ. დავით კლდიაშვილი ბათუმში, ბათუმი: სახელგამი, 1962.- 110 გვ.
11. პაიჭაძე ნ. ეგნატე ნინოშვილი ბათუმში.-ბათუმი: სახელგამ, 1959.-38 გვ.
12. სურმანიძე რ. დაუვიწყარი სახეები: [ნარკვევები აწარის საზოგადო მოღვაწეებზე].- ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1969.-107 გვ.
13. სურმანიძე რ. ლაზეთის ლეგენდა: [პროზაული ნაწარმოებების კრებული, თარგმანები].-ბათუმი: აჭარა, 2004.-355 გვ.
14. ტაბიძე გ. ოქრო აჭარის ლაჟვარდში: [ლექსები] რედ. ნ. მალაზონია; მხატვ. დ. ნემსაძე.-ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1973.-116 გვ.
15. ჯაფარიძენ. მოგზაურობა ბათუმში: შთაბეჭდილებათა სრული კრებული
- ნაწ. 1.-ბათუმი: აჭარა, 1997.-404 გვ.
- ნაწ. 2.-2003.-296 გვ.
- ნაწ. 3.-2014.-405 გვ.

ეკოლოგიის საკითხებზე ბიბლიოთეკის ფონდებში არსებული ლიტერატურის მოკლე
სარეკომენდაციო საძიებელი

2011 წელი

1. აბულაძე გ. პალიასტომი გაქრება?!: [პალიასტომის ტბის ეკოლოგიური მდგომარეობის შესახებ] // პრაიმტიმი. - 2011. - 18 ივნისი. - № 29. - გვ. 22

2. ახსიაშვილი მ. ეკოლოგიური კატასტროფის საშიშროებას აფხაზებიც აცნობიერებენ: [სოჭის ოლიმპიადის ინფრასტრუქტურის მშენებლობისათვის აფხაზეთის ტერიტორიიდან ინერტული მასალის გატანის გამო მოსალოდნელი საფრთხეების შესახებ] // 24 საათი. - 2011. - 13 დეკემბერი. N 2891. - გვ. 2.

3. ბათუმში საერთაშორისო წვრთნები ჩატარდა: [ბათუმში ჩატარებული საერთაშორისო წვრთნების - „ჯეოდელტ 2011“ - შესახებ, რომელთა მიზანია ზღვაში ნავთობის ჩაღვრის შედეგად ბუნებისთვის მიყენებული ზიანის მინიმუმამდე შემცირება და ლიკვიდაცია] // ბათუმელები. - 2011. - 19-25 სექტემბერი. - 34. - გვ. 10

4. გარემოს დაცვის სამინისტროს ახალი ინიციატივა: [შეგროვე მაკულატურა, გადაარჩინე ტყე] // 24 საათი. - 2011. - 31 იანვარი. - № 2626. - გვ. A2

5. გარემოზე ზემოქმედების დოკუმენტი: [მდინარე ჭოროხზე დაგეგმილ ჰიდოპროექტებთან დაკავშირებით გარემოზე ზემოქმედების დოკუმენტის შესახებ] // ბათუმელები. - 2011. - 19-25 დეკემბერი. - № 47. - გვ. 10

6. გამკაცრებული ჯარიმები: [გარემოს დაბინძურებისთვის დაწესებული საჯარიმო სანქციების შესახებ] // 24 საათი. - 2011. -7 თებერვალი. - № 2832. -გვ. A5

7. გიორგაძე ნ. თბილისური ტბები წესრიგშია, შავი ზღვა კიდევ გამოსაკვლევია// რეზონანსი.-2011.-8 ივლისი.-№178.-გვ. 7

8. გორილოვი ა. ეკოლოგია = Экология: (სახელმძღვ. უმაღლესი სასწავლებლ.) \ შ. რუსთაველის სახელმწ. უნ-ტი.-[ბათუმი]: შ.რუსთაველის სახელმწ. უნ-ტის გამ-ბა, 2011 .- 440 გვ.

9. გაჩეჩილაძე გ. საქართველო რადიაციულ ალყაში: [ატომური სადგურების მშენებლობის საფრთხეებთან დაკავშირებით] // რეზონანსი. - 2012. - 26 მარტი. - №76. - გვ. 1,6
10. გვაზავა ლ. ეკოლოგიური კატასტროფის საფუძველი ტყის უსისტემო ჭრა, არაპროფესიონალიზმი და განუკითხაობა // რეზონანსი. - 2011. - 6 აგვისტო. - № 207. - გვ. 10
11. ეკოლოგიური რეიტინგის მიხედვით, საქართველო 59-ე ადგილზეა: [ამერიკის ექსპერტების მიერ შედგენილი ეკოლოგიური რეიტინგის შედეგები] // 24 საათი. - 2011. - 16 მარტი. - № 2664. - გვ. A3
12. ზოიძე ი. კოლხური ბზა საფრთხეშია: [სოფელ ერგეში გაჩენილი ბზის დაავადების კვლევის აუცილებლობის შესახებ] // ბათუმელები. - 2011. - 22-28 აგვისტო. - № 30. - გვ. 7
13. კასპში ცემენტის მტვერმა მოსახლეობა დაავადა // პრაიმტაიმი. - 2011. - 23 მაისი. - № 21. - გვ. 27
14. კახაბერიძე ც. მდინარეებს სუნთქვა უჭირს: [წყალში ჩაყრილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების უარყოფითი ზემოქმედების შესახებ იქ არსებულ ცოცხალ რესურსებზე და ზღვის ეკოსისტემაზე] // ბათუმელები. - 2001. - 14-21 მარტი. - № 7. - გვ. 7
15. კახაბერიძე ც. სად არის ბანაობა უსაფრთხო?: ზღვის წყლის ხარისხი ბათუმში-ერთ-ერთ გამომრიცხავი შეფასებები // ბათუმელები. - 2011. - 27 ივნისი- ივლისი. - № 22. - გვ. 10
16. კახაბერიძე ც. ახალი ჰესები მდებარე აჭარისწყალზე: ემუქრება თუ არა ჰიდროელექტროსადგური გარემოს? // ბათუმელები. - 2011. - 15-22 აგვისტო. - № 29. - გვ. 11
17. კახაბერიძე ც. ჰაერი, რომელიც გვწამლავს // ბათუმელები. - 2011. - 5-11 დეკემბერი. - № 45. - გვ. 10
18. კახაბერიძე ც. მორატორიუმი ჰიდროპროდუქტების წინააღმდეგ: საქართველოს მოქალაქეები ეწინააღმდეგებიან საქართველოში ჰიდროპროდუქტების განხორციელების გადაწყვეტილებას, რაც დააჩქარებს საქართველოში ეკოლოგიურ კატასტროფას] // ბათუმელები. - 2011. - 12-18 დეკემბერი. - № 46. - გვ. 10.
19. კახაბერიძე ც. არდაგანის ტბაში კეფალის განადგურების მიზეზები // ბათუმელები. - 2011. - 15-22 აგვისტო. - № 29. - გვ. 11.

20. კახაბერიძე ვ. შავ ზღვას სიკვდილი ემუქრება // ბათუმელები. - 2011. - 17-23 ოქტომბერი. - № 98. - გვ. 10.
21. კახაბერიძე ვ. რა იქნება 2050 წელს? [დედამიწის მდგრად განვითარებასთან დაკავშირებული პრობლემების შესახებ] \ \ ბათუმელები. - 2011. - 17-23 ოქტომბერი. - № 38. - გვ. 10
22. კახაძე თ. კლიმატის შესახებ გაერო-ს კონფერენცია აფრიკაში // 24 საათი. - 2011. - 12 დეკემბერი. - № 2890. - გვ. A1
23. კოლუაშვილი პ. ეროზიის საზიანო მოქმედება არ განისაზღვრება მხოლოდ სოფლის მეურნეობით: [ნიადაგის ეროზიულ-მეწყერული პროცესები საქართველოში] \ \ რეზონანსი. - 2011. - 30 ივნისი. - № 169. - გვ. 8
24. მიქელაძე მ. როცა ზღვა სახლში შემოდის: [ჩაქვის ზღვისპირა ზოლი საშიშ ზონადაა ქცეული] // ბათუმელები. - 2011. - 5-11 დეკემბერი. - № 45. - გვ. 10
25. ნაცვლიშვილი ი. მტკვარი მოწამლულია: [მტკვარში დიდი რაოდენობით დაღუპული თევზების აღმოჩენის შესახებ] // რეზონანსი. - 2011. - 17 აგვისტო. - № 218. - გვ. 1,4
26. როსტიაშვილი თ. ექსკლუზიურად „ქრონიკისათვის“ სასიკვდილო პროდუქტების ცხელი ხუთეული, რომელსაც რადიაციული მოწამვლის გამოწვევა შეუძლია!!! რა საფრთხის წინაშე დგას საქართველო და იაპონიის გარდა რომელი ქვეყნიდან შემოტანილი პროდუქტებია საშიში?! \ \ კვირის პალიტრა. - 2011. - 21-27 მარტი. - № 12. - გვ. 28-29.
27. ტურაბელიძე, ო. არგონავტთა კოლხეთის დასასრული?! [გამოხმაურება კოლხეთის დაბლობის დაშრობასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2011. - 4 თებერვალი. - № 22. - გვ. 11
28. ქაჯაია გ. საერთაშორისო ეკოლოგიური ფორუმი საპატრიარქოს უნივერსიტეტში \ \ საპატრიარქოს უწყებანი. - 2011. - 10-16 თებერვალი. - № 6. - გვ. 2-4. - ჩანართი: ქართული უნივერსიტეტი. - 10-16 თებერვალი.
29. შერვაშიძე ი. ადლიაში ახალი გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა დაიწყო // აჭარა. - 2011. - 18-21 იანვარი. - № 7. - გვ. 5
30. ჩიტაია ბ. ბათუმში 20 ათასი ადამიანი ეკოლოგიურად საშიშ ზონაში ცხოვრობს. „ბათუმტერმინალის“ ტერიტორიიდან ნავთობი მოჟონავს და ყველას და ყველაფერს პრობლემას უქმნის // რეზონანსი. - 2011. - 10 ნოემბერი. - № 303. - გვ. 8

31. ჩიხლაძე ს. „ნოყიერი ნიადაგი ონკოლოგიური დაავადებებისათვის“: [ჭიათურის რაიონის სოფელ დარკვეთში შექმნილი მძიმე ეკოლოგიური მდგომარეობის შესახებ] \\
24 საათი. - 2011. - 15 აგვისტო. - № 2788 . - გვ. A6
32. წიკლაური ე. სოჭის ოლიმპიადის გამო აფხაზეთის სანაპირო ზოლი ნადგურდება: [აფხაზეთის სანაპიროდან რუსეთის მიერ ინერტული მასალების არალეგალური მოპოვების შესახებ, რომელიც შავი ზღვის ეკოსისტემის განადგურებას გამოიწვევს] \\
რეზონანსი. - 2011. - 8 თებერვალი. - № 30
33. წიკლაური ე. თბილისის მერიას დედაქალაქის გაუდაზნოებაში ადანაშაულებენ-
თბილისში მტვრის კონცენტრაცია დასაშვებ ნორმას 2,9-ჯერ აღემატება, აზოტის
დიოქსიდი კი ნორმაზე 2,3-ჯერ მეტია // რეზონანსი. - 2011. - 31 მაისი. - № 140
34. ჭარხალაშვილი ქ. ჰიბრიდული მანქანები და საქართველოს ადგილი მსოფლიო
ეკოლოგიაში: [ტრანსპორტის ეკოლოგიური პოლიტიკა] // 24 საათი. - 2011. - 13-17 მაისი.
- №17. - გვ. 41,42 (Weekend ,ჩანართი მეცნიერება)
35. ხარატიშვილი მ. ქართული ქალაქები ეკოლოგიური კატასტროფის წინაშე //
რეზონანსი. - 2011. - 24 აგვისტო. - № 225. - გვ. 8
36. ხარატიშვილი მ. მეორადი საბურავები და აზბესტის ხუნდები ადამიანის და გარემოს
საფრთხეს უქმნის: [აზბესტის შემცველი პროდუქტების მავნებლობაზე] // რეზონანსი.
- 2011. - 27 სექტემბერი. - № 259
37. ხმალაძე ლ. პატარა სოფლის დიდი პრობლემები: [რეპორტაჟი ჭიათურის რაიონის
სოფელ დარკვეთიდან ეკოსისტემის დაბინძურების მიზეზებზე] // რეზონანსი. - 2011. -
20 ივნისი. - № 160. - გვ. 5.10
38. ხმალაძე ლ. პოლიეთილენის პარკებს თანდათან ნაჭრისა და ქალაქის ჩანთებით
ჩაანაცვლებენ // რეზონანსი. - 2011. - 26 აგვისტო. - № 227. - გვ. 3

2012 წელი

1. აბულაშვილი ი. ტურისტული სეზონი, შესაძლოა, ნაგვის გამო ჩაიშალოს ადგილობრივი ხელისუფლებისაგან დავიწყებული მოსახლეობა და დამსვენებლები ზღვის სანაპიროს საკუთარი ძალებით ასუფთავებენ // რეზონანსი. - 2012. - 6 აგვისტო. - № 211. - გვ. 5
2. ბალაძე გ. რა უბედურებას მოუტანს საქართველოს გიგანტური ჰესების მშენებლობა // თაობა. - 2012. - 13 თებერვალი. - № 36. - გვ. 7
3. ბალაძე გ. რატომ ცვლის ხელისუფლება კანონებს ასე პანტაპუნტით? // ახალი თაობა. - 2012. - 4 აპრილი. - № 80. - გვ. 4
4. ბანძელაძე მ. ეთიკა და ეკოლოგიის ზნეობრივი საკითხები / მ. ბანძელაძე, დ. ჩხიროძე. - ქუთაისი, 2012. - 240 გვ.
5. ბაქრაძე ე. დაბინძურებული, დაავადებული, გაჩეხილი...[თბილისში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 17 მაისი. - № 91. - გვ. 9
6. ბერიძე ა. კრემლის პროექტები კავკასიის უნიკალურ ბუნებას ანადგურებს: [რუსეთის მიერ ჩრდილოეთ კავკასიაში მთელი რიგი პროექტების განხორციელებასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 3 თებერვალი. - № 22. - გვ. 5
7. ბექაური გ. ეკოლოგიური კატასტროფა-სახელად ხუდონჰესი // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 30 ოქტომბერი. - № 208. - გვ. 8
8. ბილიხოძე ზ. უფროსილდებიან ფილტრებს ღუპავენ ფილტვებს: [ფეროშემადნობ ქარხანაში ახალი ფილტრების დაყენებასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 14 აგვისტო. - № 154. - გვ. 7
9. ბრეგვაძე მ. მტკვარი მღვრიე და მტკვარი ჩამკვდარი...: მთავარი არტერია საფრთხეშია // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 1 მაისი. - № 80. - გვ. 7
10. გონგლაძე შ. შავი ზღვა ისევ დაბინძურებულია // ახალი თაობა. - 2012. - 19 ივნისი. - № 144. - გვ. 7
11. გოცაძე ნ. ჭიათურა უმძიმეს ეკოლოგიურ პირობებშია და სასწრაფოდ შველა სჭირდება. დაბინძურებულია ჰაერი, ნიადაგი და წყალი, რაც თვალითაც იოლი შესამჩნევია // რეზონანსი. - 2012. - 2 ოქტომბერი. - № 268

12. ეკოლოგიის ინსტიტუტი ილიას უნივერსიტეტში: [კავკასიის რეგიონის ბიომრავალფეროვნების შესახებ. ეკოლოგიური და ეკოლუციური კვლევები] // 24 საათი. - 2012. - 11 მაისი. - № 3009. - გვ. 34
13. ეკოლოგიის: განათლება, მეცნიერების, პოლიტიკის პრობლემები (ნაშრომთა სამეცნიერო კრებული) გულნარა ქარჩავა, თეიმურაზ ნინუა და სხვ. საქართველოს ეკოლოგიურ მეცნიერებათა აკადემია
[ტ.1] / რედ. მარატ ციცქიშვილი, ანტონინა ჩხარტიშვილი. - 2012 - 279 გვ.
[ტ.2] / რედ. მარატ ციცქიშვილი, არქიმანდიური საბა (კუჭავა). - 2014. - 403 გვ.
14. ერაძე ე. შავ ბურუსში შთანთქმული სიცოცხლე: ჭიათურის მარგანეცი.-სიკვდილის საბადო: ზესტაფონში, სადაც ჭიათურის მარგანეცი მუშავდება, სტატისტიკური მონაცემებით, ყოველ მესამე დღეს თითო ონკოლოგიური ავადმყოფი იღუპება // კვირის პალიტრა. - 2012. - 6-12 აგვისტო. - № 32. - გვ. 20
15. ვირსალაძე თ. ქარხანა, რომელმაც შესაძლოა, ზემო იმერეთი ეკოლოგიურ კატასტროფის ზღვარზე დააყენოს // რეზონანსი. - 2012. - 10 სექტემბერი. - № 245. - გვ. 3,15
16. ვირსალაძე თ. ქუთაისი ეკოლოგიური საფრთხის ქვეშ // რეზონანსი. - 2012. - 15 აგვისტო. - № 220. - გვ. 3
17. ირემაშვილი ი. ჯერჯერობით რეგიონის ლიდერის სტატუსით... რეიტინგი : [ეკოლოგიური უსაფრთხოების დონის მაჩვენებელი] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 29 მარტი. - № 60. - გვ.7
18. კაკაურიძე თ. მოსაჭრელი კიდევ ბევრია?! [თბილისში ხეების მასობრივი გაჩეხვის მიზეზებსა და ეკოლოგიური საფრთხეების შესახებ] // რეზონანსი. - 2012. - 20 აპრილი. - № 103. - გვ. 1-2
19. კახაბერიძე ც. ზღვის წყლის ხარისხი ადგილის გამწმენდი ნაგებობების შემდეგ // ბათუმელები. - 2012. - 11-17 ივნისი. - № 22. - გვ. 10
20. კახაბერიძე ც. შტორმის შემდეგ ნაპირის მოხაზულობა იცვლება: [სანაპირო ზოლის ნაპირგამაგრების გრძელვადიანი პროექტის ბედი გაურკვეველია] // ბათუმელები. - 2012. - 30 ივლისი - 5 აგვისტო. - № 29. - გვ. 10
21. კობახიძე ნ. მდინარე ხრამი განსაცდელშია // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 11 მაისი. - № 87. - გვ. 11

22. ლომიძე ე. სასაფლაო წყლისკენ მიიწევს... „კაცმა არ იცის, რა გაჟონავს ნიადაგიდან, რომელშიც ცხედრები იხრწნება“: ამ წყალს ჩვენ ვსვამთ და გამოდის თავს ვიკლავთ? // კვირის პალიტრა. - 2012. - 30 ივლისი - 5 აგვისტო. - № 31 .- გვ. 30
23. მონიავა დ. ჩინური დებიუტი და ანგოლაში აშენებული ლაზიკა: [ქალაქ ლაზიკის მშენებლობასთან დაკავშირებული ეკოლოგიური საფრთხეების შესახებ] // საქართველო და მსოფლიო. - 2012. - 11-17 ივლისი. - № 26 .- გვ. 8,9
24. ნაცვალაძე ნ. ხეების გაჩეხვის გამო თბილისში ონკოლოგიური დაავადებების მატებაა მოსალოდნელი // რეზონანსი. - 2012. -11 მაისი. - № 24 გვ. 3
25. ნემსაძე ს. მაღალმთის ეკოსისტემა გლობალური დათბობის შესახებ: [ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკოლოგიის ინსტიტუტის მიერ განხორციელებული გრძელვადიანი კვლევითი პროგრამის შესახებ] //24 საათი. - 2012. - 25 მაისი. - № 302. - გვ. 31-32
26. ნემსაძე ს. რაოდენობრივი ეკოლოგია და დაკვირვებები უნიკალურ ლაბორატორიაში: [სამეცნიერო კვლევები ეკოლოგიის დარგში] // 24 საათი. - 2012. - 21 სექტემბერი. - № 3114. - გვ. 33-34
27. პროექტი გარემოს დაცვით სამუშაოებზე: [პროექტის „კლიმატის ცვლილებების ადაპტაციის“ შესახებ] // აჭარა. - 2012. - 26-27 იანვარი. - № 210. - გვ. 2
28. რუხაძე ო. მცირე და დიდი ჰესების მავნე ზეგავლენა დარიალის ხეობაში ჰესის მშენებლობასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 14 ნოემბერი. - № 219 .- გვ. 8
29. საქართველოს აშშ-ზე, ისრაელსა და თურქეთზე ეკოლოგიური ეკონომიკა აქვს : [საქართველოს ეკოლოგიური მდგომარეობა, მსოფლიო რეიტინგის მიხედვით] // 24 საათი?. - 2012. - 1 აგვისტო. - № 3079. - გვ. A2
30. სახალხო დამცველს ხეების მოჭრის ფაქტზე რეაგირებას სთხოვენ: [დედაქალაქში შექმნილ რთულ ეკოლოგიურ მდგომარეობასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 22 თებერვალი. - № 35. - გვ. 11
31. სეფერთელაძე, ზ. თავის სასიცოცხლო გარემოს ადამიანი თვითონ სპობს: [ტყის უკანონო ჭრის შედეგად გაჩენილი ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ] // საქართველო და მსოფლიო. - 2012. - 8-14 თებერვალი. - №5. - გვ. 25

32. სიგუა ს. მოსახლეობა აგურის ქარხნისა და უცხოელი ინვესტორების წინააღმდეგ: [მარტვილის რაიონის სოფელ ბობოთში ჩინელი ინვესტორების მიერ აგურის ქარხნის მშენებლობის შედეგად მოსალოდნელი ეკოლოგიური საფრთხეების შესახებ] // რეზონანსი. - 2012. - 3 ნოემბერი. - № 300. - გვ. 5-6
33. ტურაბელიძე თ. ის „მწვანე სახლი“ ყველანი ერთად, რომ ვცხოვრობთ: [ეკოლოგიურად სუფთა ეკონომიკის რეიტინგის გამოქვეყნება] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 3 ოქტომბერი. - № 189. - გვ. 7
34. ტურაბელიძე თ. საქმე რომ გამოსულიყო, პალიასტომის ტბაც „ამოისუნთქავდა“ მდინარე ყვირილაც „გაცოცხლდებოდა“ // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 13 სექტემბერი. - № 175. - გვ. 9
35. ქართული კანონმდებლობა საერთაშორისო წესების დაცვით: [საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით „გარემოს დაცვის შესახებ“ კანონში ცვლილებები] // 24 საათი. - 2012. - 19 იანვარი. - № 2920. - გვ. A4
36. ქველიაშვილი მ. საფრთხე, რომელიც შავი ზღვის ეკოსისტემას ემუქრება // ბათუმელები. - 2012. - 3-9 დეკემბერი. - № 47. - გვ. 10
37. ჩიღვინიძე ა. ლაზიკა: ქალაქი, რომელსაც საკუთარი თავი ჭაობიდან უნდა ამოათრიოს : [ფოტის დაჭაობებულ ფართობზე ახალი ქალაქის-ლაზიკას-მშენებლობასთან დაკავშირებულ ეკოლოგიურ საფრთხეებზე] //ცხელი შეკოლადი. - 2012 . - აპრილი. - № 78. - გვ. 29-33
38. ციციშვილი მ. ეკოლოგიის თეორიული და პრაქტიკული აქსიომატიკა: ტერმინების მოკლე განმარტებითი ლექსიკონით / მ. ციციშვილი, გურანდა ქარჩავა // საქართველოს ეკოლოგიის მეცნიერებათა აკადემია. - თ.: ინოვაცია, 2012. - 264 გვ.
39. ხუნდაძე დ. ჩვენ, ლატვიასა და ურუგვაის შორის მოხვედრილნი....რეიტინგი: [ეკოლოგიური უსაფრთხოების დონის მაჩვენებელი საქართველოში] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 9 თებერვალი. - № 26. - გვ. 7
40. ჭიათურა-ეკოლოგიური კატასტროფის ზღვარზე: [ბოლნისის რეგიონში დაავადებათა სტატისტიკის ზოგადი მაჩვენებლები] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2012. - 10 ივლისი. - № 130. - გვ. 7

2013 წელი

1. ადეიშვილი დ. ენერგეტიკული პოლიტიკა - საფრთხე ეკოლოგიურ-სოციალური გარემოსთვის. თეზისები მდგრადი ელექტროენერგეტიკისათვის // რეზონანსი. - 2013. - 25 აპრილი. - № 108. - გვ. 6
2. ბერიძე მ. გვირგვინია მოწამლულ ჰაერზე ვიცხოვროთ, ვიდრე მშვიერები დავიხოცოთ : [დაბა კახეთის ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ] // ვერსია. - 2013. - 16-17 დეკემბერი. - №133. - გვ. 8
3. ბეჟაური გ. თბილისი ეკოლოგიურ ჩიხშია: [დედაქალაქში არსებული ეკოლოგიური მდგომარეობის შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2013. - 6 აგვისტო. - №147. - გვ. 2
4. ბილიხოძე ზ. მსხვილ საწარმოებს გარემოს დაბინძურების თვალსაზრისით ქვეყანა რეგიონებად აქვთ დანაწილებული: [გარემოს დაცვითი ღონისძიებების გატარებასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2013. - 30 მაისი. - № 99. - გვ. 3
5. ბილიხოძე ზ. შავი ზღვა შიძლება აფეთქდეს: [შავი ზღვის ფსკერზე ტორფის სქელი ფენის გაჩენასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2013. - № 7. - გვ. 5
6. გვაზავა ლ. ჰესების მშენებლობისას მთავარი ყურადღება ტყეების გაჩეხვას უნდა მიექცეს // რეზონანსი. - 2013. - 5 ოქტომბერი. - № 266. - გვ. 8
7. გორთამაშვილი თ. ქვაბისხევის ნაგავსაყრელი მოსახლეობისათვის ისევ პრობლემად რჩება: [ბორჯომში მდინარის ნაპირზე არალეგალური ნაგავსაყრელია მოწყობილი] // პრაიმტაიმი. - 2013. - 24 ივნისი. - № 25. - გვ. 34-35
7. ვეფხვაძე ნ. ჰიგიენა და სამედიცინო ეკოლოგია: სახელმძღვანელო / ნინო ვეფხვაძე; [თანაავტ.: ბიძინა ზურაბიშვილი და სხვ.]. - თბ.: თბილ. სახელმ. სამედ. უნ-ტის გამ-ბა, 2013. - 324 გვ.
8. ზაზანისვილი ნ. დავუტოვოთ სივრცე ბუნებას // ცხელი შეკოლადი. - 2013. - აგვისტო-სექტემბერი. - № 93. - გვ. 26-30
9. კახაბერიძე ც. ჭოროხი საფრთხის წინაშე: [მდინარე ჭოროხიდან ამოღებული ინერტიული მასალების რეალობა დასაშვებ ზღვარს აჭარბებს] // ბათუმელები. - 2013. - 21-17 იანვარი. - № 1. - გვ. 10
10. კვიციანი ნ. „ლისის ტბაში ნორმაზე 1,3 ჯერ მეტი E-COLI-ის ბაქტერია აღმოჩნდა // ყველა სიახლე. - 2013. - 21-27 აგვისტო. - №34. - გვ. 14

11. მიქაშავიძე ჟ. ქალაქ ბათუმის გარემოს დაცვისა და ზოგიერთი ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ // ბათუმი: წარსული და თანამედროვეობა. – 2013. - ტ III, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, ბათუმი, 2012 წლის 7-8 სექტემბერი, გვ. 380-389
12. ნამორაძე მ. გულიკო ზუმბაძე: თბილისი სერიოზული ეკოლოგიური პრობლემების წინაშე დგას // ახალი თაობა. – 2013. - 18 დეკემბერი. - № 299. - გვ. 8
13. ნარმანია კ. „გაფრთხილება კაცობრიობას“!: მდგრადი განვითარება-არსი, მიზანი // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2013. -19 აპრილი. - № 73. - გვ. 7
14. ნარმანია კ. უმძიმესი ვითარება გაჯანსაღებისათვის: ეკოლოგია და ჩვენ // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2013. - 3 მაისი. - № 83. - გვ. 7
15. ნაცვლიშვილი ი. შახტების ნარჩენებისაგან დაავადებული ტყიბულელები ხელისუფლებას დახმარებას სთხოვენ // რეზონანსი. - 2013. - 24 ივლისი. - № 195. - გვ. 8
16. ოთარაშვილი მ. მელანჟი და სამინი გურიაში. მოსახლეობა დაავადებებს უჩივის და საბჭოს დროინდელ სამხედრო ნარჩენებზე ნიადაგის შესწავლას ითხოვს // რეზონანსი. - 2013. - 6 ნოემბერი. - № 298. - გვ. 5,11
17. ტურაბელიძე ო. ვიდრე ზღვასაც „მოვკლავდეთ“ : [საქართველოში მდინარეების, ზღვისა და ჩაკეტილი აუზების წყლების სანიტარული მდგომარეობის შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2013. - 30 მაისი. - № 99. - გვ. 11
18. ტურაბელიძე ო. ტოქსიკური ნარჩენთა გადამუშავების „საქმიანი ეზო“ თუ სანაგვე?: ევროპელები თავიანთ ფილტვებს უფრთხილდებიან, ჩვენ კი... // საქართველოს რესპუბლიკა. -2013. - 12 აპრილი. - № 68. - გვ. 11
19. ქევანიშვილი ე. კუს ტბა, წავკისი, საბურთალოს პარკი... კიდევ რას ემუქრება გაჩეხვის საფრთხე // რეზონანსი. - 2013. -13 აგვისტო. - №214
20. ქველიაშვილი მ. ქალაქი მტვერში: [ბათუმში, მტვერი დასაშვებ ნორმას 2,5-ჯერ აღემატება] // ბათუმელები. - 2013. - 25 მარტი. -1 აპრილი. - № 10. - გვ.10
21. ჭიაბერაშვილი ნ. კლიმატის გლობალური დათბობა დედამიწაზე XX საუკუნეში და მისი პროგნოზი XXI საუკუნის განმავლობაში // 24 საათი. - 2013. - 22 თებერვალი. - N 3227. - გვ. 40

22. ხარაზიშვილი მ. ტყეების გაჩეხვის შემდეგ მდინარეები გაცილებით საშიში გახდა. 2013 წელს ბიუჯეტიდან ნაპირსამაგრი სამუშაოებისათვის 5 მილიონი ლარი გამოიყო // რეზონანსი. - 2013. - 14 ივნისი. - № 155. - გვ. 9
23. ხუნდაძე ე. ქალაქის გარემო და ურბანული პროტესტი // ცხელი შეკოლადი. - აგვისტო-სექტემბერი. - № 93. - გვ. 31-35
24. ხარბედია მ. ეკოლოგია და სხვა ყველაფერი // ცხელი შეკოლადი. - 2013. - აგვისტო - სექტემბერი. - № 93. - გვ. 6

2014 წელი

1. აბულაძე ს. შავი ზღვის ეკოლოგია // რეზონანსი. - 2014. -7 მარტი. - № 59. - გვ. 4
2. აფციაური მ. გამოკითხულთა ¾-ის აზრით, თბილისში მძიმე ეკოლოგიური ვითარებაა // რეზონანსი. - 2014. - 15 მარტი. - № 66.- გვ. 8
3. ბალაძე გ. დიმიტრი ლორთქიფანიძე: „საქართველოში რადიაციულად დაბინძურებული მანქანები შემოდის“ // ახალი თაობა. - 2014. - 23 დეკემბერი. - № 303. - გვ. 7
4. ბერიძე ვ. SOS! - ორხევის მოსახლეობა შველას ითხოვს ქარხნიდან ამომავალი უზარმაზარი კვამლის მასა თითქოს მთელ დასახლებაში ვრცელდება // კვირის პალიტრა. - 2014. - 15-21 სექტემბერი. - №38. - გვ. 4
5. დედაქალაქი ეკოლოგიური საფრთხის წინაშე დგას // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2014. - 21 ივნისი. - № 119. - გვ. 11
6. ეკოლოგიის პრობლემები: საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის „ ეკოლოგიის თანამედროვე პრობლემები“: მოხსენებათა კრებული/ რედ. მეუფე კალისტრატე, მარატ ციციშვილი; ტ.3.- ქუთაისი, 2014. - 308 გვ. ტექსტი ქართულ და რუსულ, ინგლისურ ენებზე
7. ერაძე ე. სად მიგვიყვანს რუსთავი-თბილისის გამიშვლელული გზა: [თბილისი-რუსთავის გზის მშენებლობასთან დაკავშირებით] // კვირის პალიტრა. - 2014. - 16-22 ივნისი. - № 25 .- გვ. 19
8. ბეჟიტაშვილი თ. ძლიერი ქარი და წაქცეული ხეები თბილისში: [თბილისის ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ] // რეზონანსი. - 2014. - 24 მარტი. - № 74. - გვ. 6

9. ბეჟიტაშვილი თ. „ჩვენთან, რომ უფრო გამართული კანონი იყოს, ათეულში ვიქნებოდით: საქართველოს ყველაზე ეკოლოგიური ქვეყნების ჩამონათვალში 37-ე ადგილზეა: [ჟურნალი „ფორბსის“ მიერ შედგენილი რეიტინგის შესახებ] // რეზონანსი. - 2014. - 26 მაისი. - № 137. - გვ.9
10. თსუ მეცნიერები შავი ზღვის სანაპირო ზოლის ეკოლოგიურ მდგომარეობას იკვლევენ // კვირის პალიტრა. - 2014. - 30 დეკემბერი-5 იანვარი. - № 1. - გვ. 1-3
11. ლემონჯავა პ. ეკოლოგიურ განათლებას დაუხანებელი ყურადღება // ახალი თაობა. - 2014. - 20 მარტი. - № 66. - გვ. 6
12. მიშელაძე მ. „ტყის კვირეულის“ ფარგლებში, წავკისში 300 წიწვოვანი ხე დარგეს // ვერსია. -2014. - 19-20 ნოემბერი. - № 113. - გვ. 7
13. ფოლი ჯ. ჩვენ ვიკვებებით, პლანეტა ზიანდება: სოფლის მეურნეობა ველური ბუნების განადგურების მთავარი ფაქტორი // National Geographic. - 2014. - მაისი. - გვ. 26-27
14. ხარიშვილი ს. ვაკის პარკში კიდევ 30 ხე მოჭრეს // რეზონანსი. - 2014. - 27 მარტი. - № 77. - გვ. 6
15. ჩიტია მ. შავ ზღვაში ფეკალური მასა ძველებურად ჩაედინება: [დაბინძურების პრობლემების მიზეზები შავ ზღვაში] // რეზონანსი. - 2014. - 20 აგვისტო. - № 221. - გვ. 8
16. ჯომიდავა რ. მდინარე ენგურის დამალული ფენომენი: [კომპანია „ჰერბისა“ და ქართველი მეცნიერების მიერ წარმოდგენილი პროექტის „მდინარე ენგურის კალაპოტისა და წყალსაცავის გაწმენდა ინერტული მასალებისაგან და მასში შემავალი ქიმიური კომპონენტებისგან ათვისების შესახებ] // საქართველო და მსოფლიო. - 2014. - 5-11 ნოემბერი. - №40. - გვ. 24-25

2015 წელი

1. ამირანაშვილი ლ. კავკასიონის მთები დნობის საფრთხის წინაშე: [გლობალური დათბობის გააქტიურების შემთხვევაში მოსალოდნელი ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ] // რეზონანსი. - 2015. - 20 მაისი. - № 131. - გვ. 1-2
2. ამირანაშვილი ლ. თბილისის ჰაერის დაბინძურებას ზომავენ: [თბილისის ჰაერის ლაბორატორიული კვლევის შესახებ] // რეზონანსი. - 2015. - 26 სექტემბერი. - № 258. - გვ.

3. ბერიძე მ. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ძირითადი წყარო სატრანსპორტო საშუალების გამონაბოლქვია // ვერსია. - 2014. - 12-13 თებერვალი. - № 11. - გვ. 8
3. ბილიძე ზ. ჭიათურის მანგანუმის მომპოვებლები... აბინძურებენ: [მანგანუმის ღია კარიერული წესით მოპოვებასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2015. - 12 მარტი. - №46. - გვ. 8
4. ბილიძე ზ. სხვამ იხაროს, ჩვენ კი ვიზარალოთ?!: [მტკვარი შეიძლება საშიშროებად გადაგვექცეს! მტკვარის წყლის დონის კლებასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2015. - 8 მაისი. - № 84. - გვ. 4
5. ბოქოლიშვილი მ. თბილისი მორიგი კატასტროფის წინაშე: სპეციალისტები დედაქალაქში არსებული მთებისა და მდინარეების დაუყონებლივ შესწავლას ითხოვენ // პრაიმტაიმი. - 2015. - 22 ივნისი. - № 24. - გვ. 14-15
6. ბუაჩიძე ნ. სტიქიური ნაგავსაყრელების საშიშროება საქართველოში // ახალი თაობა. - 2015. - 8 ივნისი. - № 131. - გვ. 7
7. კლდიაშვილი მ. თბილისი ეკოლოგიური კატასტროფის ზღვარზე: ლისის ტბა ჯამრთელობისთვის საშიში მიკრობებით არის დაბინძურებული // პრაიმტაიმი. - 2015. - 3 აგვისტო. - № 30. - გვ. 26-27
8. კომპანია „არემჯი“ გარემოს დაცვით აუდიტს ჩაატარებს: [კომპანია „არემჯის“ მიერ წარმოდგენილი გარემოსდაცვითი აუდიტის გეგმის შესახებ] // კვირის პალიტრა. - 2015. - 23-29 მარტი. - № 12. - გვ. 9
9. მელაძე მ. აგროეკოლოგიის ძირითადი საფუძვლები. - თბ.: „უნივერსალი“, 2015. - 237 გვ.
10. ნათაძე თ. ბავშვთა ქალაქ „მზიურის“ გადასარჩენად: [არქიტექტურულ ეკოლოგიური მომსახურებები] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2015. - 20 ივნისი. - № 113. - გვ. 4-5
11. პაპოლიშვილი ე. კვამლში გახვეული თბილისი: „ჰაერის ზეგადაჭარბებული დაბინძურების ნიშნულთან ვდგავართ“ // რეზონანსი. - 2015. - № 195. - გვ. 1-2
12. სადუნიშვილი თ. ბიოტექნოლოგიის განვითარება საქართველოში გადაუდებელი ამოცანაა // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2015. - 28 ოქტომბერი. - № 202. - გვ. 6
13. ტურაბელიძე ო. საყოველთაო დათბობის „შაშხანა“: [პარიზში, კლიმატოლოგიის საკითხისადმი მიძღვნილი ფორუმის შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2015. - 22 დეკემბერი. - № 240. - გვ. 11

14. ჩადუნელი ს. ტოქსიკური ნარჩენები საბჭოთა საქართველოდან: სიცოცხლისთვის საშიში მდინარეები საქართველოში: [გარემოს ქიმიური დაბინძურების პრობლემებთან დაკავშირებით] // პრაიმტაიმი. - 2015. - 6 ივლისი. - № 26. - გვ. 14-15
16. ჩერქეზია მ. კატასტროფის მოლოდინში: [საქართველოში უმძიმესი ეკოლოგიური ვითარების შესახებ] კვირის პალიტრა. - 2015. - 27 ივლისი-2 აგვისტო. - №30. - გვ. 4
17. ჩიტია მ. რამდენიმე წელიწადში შემა საერთოდ აღარ იქნება: [საქართველოს რეგიონებში შეშის მარაგის მხრივ არსებული პრობლემებისა და ეკოლოგიურ საფრთხეებთან დაკავშირებით] // რეზონანსი. - 2015. - 8 იანვარი. - № 356. - გვ. 1,9
18. ჩხარტიშვილი ლ. დიღმულა-სტიქიური უბედურების ახალი ზონა: [13 ივნისს მდინარე დიღმულას ადიდებისა და დიღმულას ხევში არსებული ეკოლოგიური საშიშროების შესახებ] // პრაიმტაიმი. - 2015. - 24 აგვისტო. - № 33. - გვ. 4-5
19. წიკლაური ე. თბილისში ჰაერის დაბინძურება 4-ჯერ აჭარბებს: მთავარი დამნაშავე ავტომობილებია, მაგრამ მათი შეზღუდვა ვერაფრით ხერხდება // რეზონანსი. - 2015. - 12 ნოემბერი. - № 305. - გვ. 7
20. ჭუმბურიძე ა. SOS !!! სიცოცხლისთვის საშიში წყალი ზესტაფონში: ფეროშენადნობი ქარხნიდან მომწამლავი ნივთიერებები მდინარეში ჩაედინება // პრაიმტაიმი. - 2015. - 25 მაისი. - № 20. - გვ. 22

2016 წელი

1. ალადაშვილი გ. დურუჯი და კაბალი კახეთს საფრთხეს უქმნიან // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2016. - 7 ივლისი. - № 125. - გვ. 5
2. აფციაური, მ. უბნები, სადაც უკვე სუნთქვაც აღარ შეიძლება: „ერთი პატარა სკვერიც აღარ დარჩა ყველგან მშენებლობაა გაჩაღებული“ // რეზონანსი. - 2016. - 13 იანვარი. - № 6. - გვ. 7
3. გურაბანიძე ლ. ჩაკეტილი მტკვარი და გაუნიავებელი დედაქალაქი: „თბილისში ცხოვრება ჯანმრთელობისათვის მავნებელია“ // რეზონანსი. - 2016. - 4 ივლისი. - № 176. - გვ. 1-2

4. თბილისის ეკოლოგიურად სუფთა და დაბინძურებული უბნები: დედაქალაქის ცენტრში ჯანმრთელობისთვის საშიში ნივთიერებების სიჭარბე დაფიქსირდა // ვერსია. - 2016. - 13-14 იანვარი. - № 2. გვ. 8
5. ირემაშვილი ე. როგორ შეიძლება, შენი ქალაქი ამ დღეში ჩააგდო: [თბილისში მწვანე საფარის განადგურებას და ხეების ჩეხვასთან დაკავშირებით] // ახალი თაობა. - 2016. - 15 სექტემბერი. - №19. - გვ. 11-12
6. კუნჭულია ლ. უწვრილესი ნაწილაკი უმახე შენ და...: [ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემები ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2016. - 29 სექტემბერი. - № 181. - გვ. 6
7. ლომიძე ნ. საქართველო ყოველი მეორე ადამიანი მოწამლულ ჰაერს სუნთქავს: არავინ იცის, დაბინძურებული ჰაერის შედეგად ვის რა დაავადება აღმოაჩნდება // რეზონანსი. - 2016. - 28 სექტემბერი. - № 261. - გვ. 9
8. ლურსმანაშვილი ნ. კოტიანეთში კირქვის საბადოს ამოქმედების შედეგად მოსალოდნელია, ეკის მთა მთლიანად ჩამოიშალოს: რა მეთოდებით მოიპოვებენ კირქვას და რა საფრთხე ემუქრება ეკის მთაში აღმოჩენილ უნიკალურ მღვიმეებს // ვერსია. - 2016. - 8-10 ივლისი. - № 76. - გვ. 6-7
9. ლურსმანაშვილი ნ. სენაკში ამის გაკეთება არ შეიძლება... ვერავინ გათვლის, კარიერის გახსნა რა კატაკლიზმებს გამოიწვევს: [სენაკში ცემენტის ქარხნის მსენებლობასთან დაკავშირებით] // ვერსია. - 2016. - 29-30 ივნისი. - № 72. - გვ. 5-6
10. მაისურაძე მ. რომელია თბილისში ეკოლოგიურად ყველაზე სუფთა და დაბინძურებული უბნები: [გარემოს დაბინძურების კვლევის შედეგები] // ბანკები და ფინანსები. - 2016. - 11 იანვარი. - № 441. - გვ. 8
11. პეტაშვილი მ. რესურს ეფექტური და სუფთა წარმოების ფორუმები საქართველოში: [ფორუმის მნიშვნელობისა და განსახილველი საკითხების შესახებ] // რეზონანსი. - 2016. - 16 დეკემბერი. - № 340. - გვ. 11
12. რატომ იჩეხება ტყე?: [ბორჯომში ხეების სანიტარული ჭრის მიმდინარეობა] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2016. - 3 სექტემბერი. - № 164. - გვ. 11
13. საკანდელიძე ა. საქართველო სეისმური და სამშენებლო--ეკოლოგიური უბედურების ზონაა! // ახალი თაობა. - 2016. - 28 ივნისი. - № 151

14. SOS!-ეს ჰაერია, ეს სუნთქვაა ჩვენი „ქონება“?!: რომელ უბანშია ყველაზე სუფთა და ყველაზე დაბინძურებული ჰაერი თბილისში // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2016. - 19 მაისი. - № 91. - გვ. 10
15. უკრაინელი და ევროკავშირის ქვეყნების მეცნიერები ბათუმში: [შავი ზღვის უნიკალური ქართულ-უკრაინული კვლევის განხორციელება] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2016. - 28 მაისი. - № 97. - გვ. 4
16. ფალავანდიშვილი ი. თბილისს აქვს იმის რესურსი, რომ მილიონი ახალი ნერგი დაიტოს: [თბილისში მილიონი ხის დარგვის შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2016. - 6 დეკემბერი. - № 227. - გვ. 5
17. ფრანგიშვილი ი. ბიოდეგრადირებადი პარკი პოლიეთილენის ნაცვლად: [გარემოს დაცვის სამინისტრო პოლიეთილენის პარკების ბიოდეგრადირებადი პარკებით ჩანაცვლების ინიციატივით გამოვიდა] // ბათუმელები. - 2016. - 27 ივნისი-3 ივლისი. - № 22. - გვ. 7
18. ფრანგიშვილი ი. მოსალოდნელზე მეტად დაბინძურებული შავი ზღვა // ბათუმელები. - 2016. - 4-10 ივლისი. - № 23. - გვ. 1-7
19. ფრანგიშვილი ი. რატომ ემუქრება მიდიებს გადაშენება: [საქართველო შავი ზღვის ეკოსისტემის საფრთხის შესახებ] // ბათუმელები. - 2016. - 25-31 ივლისი. - № 26. - გვ. 10
20. ქეთელაური, ნ. რა საფრთხეს უქმნის შავ ზღვას საკანალიზაციო წყლის ჩადინება // რეზონანსი. - 2016. - 21 ივლისი. - № 192. - გვ. 5
21. ღვედაშვილი გ. მწვანე რეგიონში საქართველო ბოლოა, მსოფლიოში კი-111-ე : [საქართველოს ეკოლოგიური ეფექტიანობის ინდექსის შესახებ] // რეზონანსი. - 2016. - № 118. - გვ. 6
22. ჩადუნელი ს. ეკოლოგიური კატასტროფა ზესტაფონში // პრაიმტაიმი. - 2016. - 1 აგვისტო. - № 31. - გვ. 2-3
23. ჩადუნელი ს. მდინარის დაბინძურება - ქვეყნის „ცხელი წერტილი“ // პრაიმტაიმი. - 2016. - 25 აპრილი. - № 17. - გვ. 36-37
24. ჩადუნელი ს. მორბილვირუსი - რეალური საფრთხე თუ მთავარი პრობლემის გადაფარვის მცდელობა?: ვის აწყობს პანიკა // პრაიმტაიმი. - 2016. - 13 ივნისი. N 24. - გვ. 14-15

25. ჩიტაია მ. თბილისის გარშემო ხეები საოცარი სისწრაფით ხმება: სპეციალისტების აზრით, დაავადებული ფიჭვები უნდა მოიჭრას და ფართოფოთლოვანი ნერგებით ჩანაცვლდეს // რეზონანსი. – 2016. - 18 მაისი. - № 130. - გვ. 7
26. ჩიტაია მ. შემის კრიზისი და ტყის განადგურება: ყოველწლიურად ასობით მილიონი ლარით ვზარალდებით // რეზონანსი. - 2016. - 29 აპრილი. - № 113. - გვ. 7
27. ჩხეიძე ნ. ბათუმის ზღვის სანაპირო ზოლის ნაპირდამცავი მცურავი მოწყობილობის გამოყენების თეორიული საფუძვლები და პრაქტიკული რეალიზაციის გზები // ბათუმი: წარსული და თანამედროვეობა. - 2016. - № 7 საერთაშორისო სამედიცინო კონფერენციის მასალები, 2016 წლის 2-3 სექტემბერი. - გვ. 425

2017 წელი

1. ალექსიძე ნ. მუსიკა და ეკოლოგია: ფსიქო და მუსიკალური თერაპია /ნუგზარ ალექსიძე; რედ.: ნ. მითაგვარია, ნ. მესხი, ნ. სიხარულიძე. -თბ.: ნეკერი, 2017. -82 გვ.
2. გონიოში ზღვამ მკვდარი დელფინი გამორიყა // ვერსია. - 2017. - 17-18 ივლისი. - № 73. - გვ. 6
3. გუგავა ე. ორგანული სოფლის მეურნეობის განვითარების ტენდენციები და ძირითადი პრინციპი // აგრარული საქართველო. - 2017. - მარტი. - № 3. - გვ. 12.
4. დანელია ბ. მკვლელი ჰაერი თბილისის თავზე... // საქართველოს რესპუბლიკა. -2017. - 5 იანვარი. - № 2. - გვ. 5
5. კალანდია გ. საქართველოსთვის სუფთა გარემოს ითხოვს: [ქვეყანაში არსებული მძიმე ეკოლოგიური პირობების შესახებ] // ახალი თაობა. - 2017. - 19-20 აგვისტო. - № 196. - გვ. 11
6. ლომთათიძე ნ. ეკოლოგიური ექსპერიზა, აუდიტი, კონტროლი: სახელმძღვანელო / ნინო ლომთათიძე, ნარგიზა ალასანია.-ბათუმი: შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნ-ტი. - 2017. - 291 გვ.
7. ნოზაძე მ. დედაქალაქს ეკოლოგიურად სუფთა ერთი უბანი მაინც უნდა ჰქონდეს! ჰაერის დაბინძურებაზე ვლავარაკობთ და გვავიწყდება ნიადაგის დაბინძურება, სადაც ბავშვები თამაშობენ...: [ჰაერის დაბინძურების მაღალი მაჩვენებელი დედაქალაქში] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2017. - 28 ოქტომბერი. - № 222. - გვ. 4

8. ნოზაძე მ. გლობალური კატასტროფის პირისპირ: 15 ათასი მეცნიერის გაფრთხილება კაცობრიობას : [კომენტარები ეკოლოგიური ვითარების შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. -2017. - 28 ნოემბერი. - № 241. - გვ. 4
9. საქართველო მდგრადი ურბანული ტრანსპორტის ურბანულ სტრატეგიას შეიმუშავებს // საქართველოს რესპუბლიკა .- 2017. - 1 მარტი. - № 46. - გვ. 3
10. ღვედაშვილი გ. შავ ზღვაში ჟანგბადის ოდენობა მნიშვნელოვნად შემცირდა: რატომ იღუპებიან მასობრივად შავი ზღვის დელფინები // რეზონანსი. – 2017 . - 24 ივლისი. - №166. - გვ. 5
11. ჩიკვილაძე რ. შიდამთიანი აჭარის ზოგიერთი ლანდშაფტურ-ეკოლოგიური პრობლემა // აჭარა. - 2017. - 23-24 თებერვალი .- № 22. - გვ. 7
12. ჩიტაია მ. ბოლო 25 წელიწადში ტყეების მეოთხედი გაიჩეხა: [საქართველოს ტყეებში არსებული ვითარებისა და ტყეების განადგურებით გამოწვეული ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ] // რეზონანსი. - 2017. - 20 ივნისი. - № 24. - გვ. 7
13. ციხელაშვილი ზ. შავი ზღვის აუზის მდინარეების წყლის დაბინძურების ხარისხობრივ- კრიტიკული შეფასება-პროგნოზირების მეთოდოლოგია //ბათუმი: წარსული და თანამედროვეობა. - 2017 წელი. -№ 8 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.-2017 წლის 1-2 სექტემბერი. - გვ. 392-401

2018 წელი

1. ავალიანი რ. ქრისტიანობა, იუდეველები და მუსლიმები პლანეტის გადარჩენისთვის: [მსოფლიო ეკოლოგიური კატასტროფის წინააღმდეგ სამუშაო შეხვედრები] // საბა. - 2018. - № 4.- გვ. 5
2. გაფრინდაშვილი შ. მანგანუმის მოპოვების შედეგად დეგრადირებული ნიადაგების აღდგენა ჭიათურის მუნიციპალიტეტში // ველური ბუნება = Wildlife. - 2018. - № 31. -გვ. 17
3. გუდავაძე თ. რა ეშველება თბილისს ორშაბათიდან?! საცობების გარდა, ქუჩების რეაბილიტაციამ ეკოლოგიური მდგომარეობა დაამძიმა // რეზონანსი. - 2018. - 13 სექტემბერი. - № 198. - გვ. 7

4. კაკაბაძე ვ. შავი ზღვა შეიძლება აფეთქდეს-ქართველი: [მცნიერების სკანდალური და სამეცნიერო კვლევების შედეგად მოღებული დასკვნა შავი ზღვის ეკოლოგიურ მდგომარეობაზე] // ალია. - 2018. - 30 სექტემბერი-6 ოქტომბერი. - №33. - გვ. 8
5. ლემონჯავა ს. ეკონომიკა თუ ეკოლოგია?! - ერთიც და მეორეც! ნავთობგადამამუშავებელი ქარხანა კოლხეთის ეროვნული პარკიდან 127 მეტრში-ემუქრება თუ არა საფრთხე: [კომენტარები ხობის რაიონში, ყულევის ტერიტორიაზე, მილიარდ ლარად შეფასებული ქარხნის მშენებლობასთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2018. - 16 თებერვალი. - №34. - გვ.3
6. ლომიძე ე. წითელი მტვრის საშიში ზონა?! // კვირის პალიტრა. - 2018. -6-12 აგვისტო. - №32. -გვ. 30
7. ნაკაშიძე ნ. სუბტროპიკული მცენარეთა ეკოლოგია: სახელმძღვანელო / ნ. ნაკაშიძე, ზ. მიქელაძე, ა. მიქელაძე; რედ. ვალერიან ცანავა.-ბათუმი: შ.რუსთაველის სახელმწ. უნ-ტი, 2018. -355 გვ.
8. ნიადაგის ნაყოფიერების კვლევის სამსახურის ლაბორატორია: საველე გასვლის ანგარიში // ველური ბუნება = Wildlife. - 2018. - № 5. - გვ. 24-33
9. პარკერი ლ. პლასტმასა: ჩვენ შევქმენით ის ჩვენ დამოკიდებული ვართ მასზე ჩვენ ვიხრჩობით მასში : [ველური ბუნებისთვის პლასტმასით მიყენებული ზიანის შესახებ] // National Geografic. - 2018. - ივნისი. - გვ. 44-95
10. რევკინი ე. კლიმატზე დაკვირვების ოცდაათი წელი: [კლიმატის ცვლილებების შესახებ] // National Geografic. - 2018. - გვ. 15-18
11. საქართველოს ჰაერის დაბინძურებით არა პირველ, არამედ 70-ე ადგილზეა // ახალი თაობა.-2018. -11 ივლისი. - № 162.- გვ. 5
12. ფირცხელაური ნ. ეს ადგილი ფაქტობრივად, ჩერნობილია: [ორხევში, მუხადის ქუჩაზე მდებარე პლასტმას ერთჯერდი ჭურჭლის მწარმოებელი საამქროს შესახებ] // კვირის პალიტრა.-2018. - 23-29 ივლისი. - № 30. - გვ. 28
13. ფოლგერი ტ. უკანასკნელი ყინული: [არქტიკული ყინულის დნობის საგანგაშო ნიშნული] // National Geografic. - 2018. - იანვარი. - გვ.116-133
14. ჰაერს მანქანებზე არანაკლებად მშენებლები აბინძურებენ: [ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების კვლევა] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2018. - 20 სექტემბერი. - № 184. - გვ. 4

2019 წელი

1. ბაბლიანი მ. ინოვაციური განვითარების, როგორც გარემოზე მავნე ზემოქმედების ეკონომიკურ-ეკოლოგიური საფრთხის, თავისებურებანი // ეკონომიკა. - 2019. - № 3-4.- გვ. 68-79
2. ბაბლიანი მ. საავტომობილო ტრანსპორტის ზეგავლენა ქალაქის ეკოლოგიურ გარემოზე // ეკონომიკა. - 2019. - № 3-4. - გვ. 51-57
3. კაკაჩია ნ, მიზანი ნაკლები ზიანი გარემოს: სს RMCC OPPEP-ის მარნეულის გამამდიდრებელი ფაბრიკის სპილენძ-პირიტის კუდსაცავიდან ჩამდინარე წყლების მართვა // ველური ბუნება = Wildlife. - 2019. - ზამთარი. - № 6. - გვ. 64-66
4. საკანდელიძე ა. თბილისი-სიცოცხლით და სიკვდილით სავსე ქალაქი: [თბილისის მერიისადმი გაგზავნილი პროექტის შესახებ, რომელსაც თბილისისა და თბილისელების გადარჩენის მეგაპროგრამა ეწოდა] // რეზონანსი. - 2019. - 2 თებერვალი. - № 19. - გვ. 8
5. ტაბატაძე გ. ატმოსფეროში ნახშირჟანგის ზრდით წელიწადში 250 ათასზე მეტი კაცი მოკვდება: [მეცნიერების დასკვნები ბუნებაში არსებული საფრთხეებთან დაკავშირებით] // სარკე. - 2019. - 29 მაისი. - 4 ივნისი. - № 22. - გვ. 72-43

აკაკი წერეთლის სახელობის ქალაქ ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკის ფონდებში ქართველ
სიმბოლისტებზე არსებული ლიტერატურის სარეკომენდაციო საძიებელი
„ქართველი სიმბოლისტები“

გთავაზობთ მოკლე სარეკომენდაციო საძიებელს, რომელიც მკითხველებს
მიაწოდებს ინფორმაციას თითქმის ყველა ქართველ სიმბოლისტ პოეტსა თუ
პროზაიკოსზე.

სიმბოლიზმი, როგორც ლიტერატურული
მიმდინარეობა, პირველად საფრანგეთში წარმოიშვა.
სიმბოლიზმი ჯერ კიდევ მე-19 საუკუნის 60-70 — იანი
წლების ბოლოს ჩაისახა.

საქართველოში სიმბოლიზმის ისტორია 1916 წლიდან
იწყება, როდესაც „ცისფერი ყანწების“ ორდენის
სახელით ცნობილმა ლიტერატურულმა დაჯგუფებამ
ქალაქ ქუთაისში თავისი პირველი ჟურნალი „ცისფერი
ყანწები“ გამოსცა. ჟურნალში დაბეჭდილი
„პირველთქმა“ (ქართველ სიმბოლისტთა
ლიტერატურული მანიფესტი) მის რედაქტორს, პაოლო იაშვილს ეკუთვნოდა. ქართულ
ლიტერატურაში ცისფერყანწელები სრულიად ახალი და ორიგინალური სიტყვით
შემოვიდნენ, ისინი ფრანგი სიმბოლისტების მსგავსად აქტიურ ცხოვრების წესს
ეტრფოდნენ, ლექსში მათთვისაც ასევე უმთავრესი იყო მუსიკალურობა, მათ სრულიად
ახალი სიტყვა თქვეს ქართულ პოეზიაში. სიმბოლისტები საკუთარ გრძნობებს, საკუთარ
„მე“-ს ყველაზე წინ აყენებენ, თავიანთ ძმებად აღიარებენ ფრანგ სიმბოლისტებს.

საქართველოში სიმბოლიზმის ჩამოყალიბებისას ქართული ლიტერატურა მძიმე
განსაცდელში იყო ჩავარდნილი. სამწერლობო სარბიელზე გამოსულ ახალგაზრდა
ქართველ სიმბოლისტებს რთული პირობები შეუხვდათ, მაგრამ მაინც, თითქმის ათი
წლის განმავლობაში მათი მიმდინარეობა ერთადერთი იყო, რომელიც აქვეყნებდა
ლექსებს სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთებში, შეიძლება ითქვას, რომ მათ ქართული პოეზია
განაახლეს, ააყვავეს და სრულიად ახალ, განვითარებულ ეტაპზე გადაიყვანეს. მის
შემადგენლობაში შედიოდნენ: პაოლო იაშვილი, ტიცვიან ტაბიძე, ვალერიან
გაფრინდაშვილი, კოლაუ ნადირაძე, სანდრო ცირეკიძე, გიორგი ლეონიძე, სერგო

კლდიაშვილი, გალაკტიონ ტაბიძე, შალვა კარმელი, შალვა აფხაიძე, ნიკოლოზ მიწიშვილი, გრიგოლ რობაქიძე, რაჟდენ გვენეტაძე.

1. ბერძენიშვილი მ. ალი არსენიშვილი: [ცისფერყანწელები და მათი მოღვაწეობა] // განთიადი . - 1998. - N 1-2 . - გვ. 166-189.
2. დუმბაძე ნ. ქართველი სიმბოლისტები „ვეფხისტყაოსნის“ შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. – 1967. – N 1. - გვ. 56-61.
3. ერემეიშვილი ი. ცისფერყანწელები // განთიადი. – 1991. – N 10. - გვ. 148.
4. თავაძე გ. ისინი ცამეტნი იყვნენ: [ქართველ სიმბოლისტთა ორდენის „ცისფერი ყანწების შესახებ] // ჩვენი მწერლობა. – 2010. – N 24. - გვ. 45.
5. ქურდიანი მ. საუკუნის დასაწყისი: [XX ს. დასაწყისის ქართული ლიტერატურა, „ქართული მოდერნიზმი“, ცისფერყანწელები“] // ცისკარი. – 1982. – N 5. - გვ. 138.

პაოლო იაშვილი

1. ასათიანი გ. ქართული პოეზიის ავთანდილი: პაოლო იაშვილი // ახალგაზრდა კომუნისტი. – 1975. – 17 ოქტომბერი.
2. ბექირიშვილი ი. „ჩემს დახმარებას ძმასავით ელის“: [პაოლო იაშვილის დაბადების 80 წლისთავი] // საბჭოთა აჭარა. – 1975. – 18 ოქტომბერი.
3. დავითაძე თ. პაოლო იაშვილი - პოეტი ნოვატორი // ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: შრომები . – 2009. - ტ. XIII. - გვ. 263-273.
4. დავითაძე თ. პაოლო იაშვილი - ლიტერატურის კრიტიკოსი და თეორეტიკოსი // ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები . – 2007. - ტ. X. - გვ. 177-187.
5. დეკანაძე ლ. ვილოცოთ საქართველოსთვის: [რეპრესირებული ქართველი მწერლების მიხეილ ჯავახიშვილის, პაოლო იაშვილის და ტიცვიან ტაბიძის შესახებ] // სახალხო განათლება. – 1990. – 29 მარტი.
6. კლდიაშვილი ს. ის რაღაც უფრო მეტი იყო // ლიტერატურული საქართველო. – 1975. – 17 ოქტომბერი.
7. მინაშვილი ს. ქართული პოეზიის ვარსკლავი: პაოლო იაშვილი // ახალგაზრდა კომუნისტი. – 1969. 1 ივლისი.
8. პატარაია ე. რა უთხრა თვინკლელობამდე ნახევარი საათით ადრე პაოლო იაშვილმა ირაკლი აბაშიძეს // თბილისელები. – 2014. – 15-21 დეკემბერი. – N 50. - გვ. 26-27.

9. როსტიაშვილი ნ. პაოლო იაშვილისა და ელენე დარიანის გასაიდუმლებული სიყვარული // ბომონდი. – 2010. - იანვარი. – N 1. - გვ. 110-112.
10. ქარუმიძე ი. სამშობლოს მგზნებარე მომღერალი // საბჭოთა აჭარა. – 1975. – 18 ოქტომბერი.
11. შიოშვილი თ. პაოლო იაშვილი - ბათუმის გათავისუფლებისათვის მებრძოლი // ბათუმი: წარსული და თანამედროვეობა. – 2012. – 7-8 სექტემბერი. - გვ. 302-305.
12. წაქაძე რ. მზიური პაოლო: პაოლო იაშვილის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე // საქართველოს ბიბლიოთეკა. – 2012. – N 4. - გვ. 24-25.

კოლაო ნადირაძე

1. აფხაიძე შ. გამოჩენილი ლირიკოსი: [კოლაო ნადირაძის 70 წლითავის გამო] // ლიტერატურული საქართველო. – 1969. – 30 აპრილი
2. ბიბილეიშვილი ი. მწერლის ღირსება // მწერლის გაზეთი. – 2003. – 22-28 მაისი. – N 16. - გვ. 6. - დასაწყისი N 13, 14, 15.
3. „დაპატიმრებული“ ლექსის ამბავი - 25 თებერვალი 1921 წ.: ამონარიდი რევაზ კვერენჩილაძის წიგნიდან „საბუთები დადადებენ“ // 24 საათი. – 2009. – 25 თებერვალი. – N 41. - გვ. 9.
4. ებანოიძე ზ. გამოსათხოვარი // განთიადი. – 1990. – N 11. - გვ. 159.
5. თავბერიძე დ. ლექსი, რომელიც ცენზურას გაეპარა [პოეტ კოლაო ნადირაძის ერთი ლექსის „საქორწინო მოგზაურობა მთვარესთან ერთად“ ისტორიის შესახებ] // პრაიმტაიმი. – 2012. – 27 თებერვალი. – N 8. - გვ. 3.
6. კენჭიაშვილი თ. კოლაო ნადირაძე - მამაცი გული: „მამას საყვარელი ქალი რომ არ ჰყოლოდა გვერდით, 95 წელი ვერ იცოცხლებდა“ [ნუგზარ ნადირაძის მონათხრობი მამაზე] // სარკე. – 2015. – 4-10 მარტი. – N 9. - გვ. 26-27.
7. ნიკოლაიშვილი ა. კოლაო ნადირაძე: [ცხოვრება და შემოქმედება] // განთიადი. – 1988. – N 1. - გვ. 180-187.
8. შავგულიძე ქ. „კაცი უბრალოდ, კარგის მთესველი“: წლისთავი] // საბჭოთა აჭარა. – 1975. – 11 აპრილი.
9. შენგელია ა. სიტყვა მეგობარს: [კოლაო ნადირაძის დაბადების 80 წლისთავი] // ლიტერატურული საქართველო. – 1975. – 4 აპრილი.

10. ჭელიძე ო. ორი საუკუნის მკვიდრი // ლიტერატურული საქართველო. – 1985. – 8 მარტი. - გვ. 11

გალაკტიონ ტაბიძე

1. გვაზავა გ. გალაკტიონის ამალღებული სული // განთიადი. – 1997. – N 9-10. - გვ. 177-178.
2. კალანდაძე ა. ლეგენდები და სინამდვილე გალაკტიონზე // რეიტინგი. – 2011. – 4 ივლისი. – N 27. - გვ. 53.
3. მჭედლიძე ი. გაფრენილი გენია: სახელები // სარკე. – 2010. – 14-20 ივლისი. – N 28. - გვ. 20.
4. ნაცვლიშვილი პ. ძველი ჟურნალების მოკრძალებული ხიბლი: [„ცისფერყანწელები“] // ცხელი ოკოლადი. – 2012. – N 79. - გვ. 100-105.
5. სიხარულიძე ი. დაუვიწყარი შეხვედრები: მოგონებები // საქართველოს ბიბლიოთეკა. – 2009. – N 3. - გვ. 28-32.
6. ტაბიძე ნ. გადაზნექილი სიზმრების წლები // [გალაკტიონ ტაბიძის ცხოვრებისა და პოეზიის შესახებ] // ჩვენი მწერლობა. – 2012. – 23 მარტი. – N 6. - გვ. 47-52.
7. ხელაია ნ. მუსიკად ქცეული ქარის აკორდი : [გალაკტიონ ტაბიძე] // განთიადი. – 1995. – N 3-4. - გვ.185-187.

ტიციან ტაბიძე

1. აბაშიძე ი. ზარები ოცდაათიანი წლებიდან: მოგონებები [საბჭოთა სივრცეში ქართველი მწერლების „პოლიტიზაციის“ გამო] // საქართველოს რესპუბლიკა. – 2003. – 25 დეკემბერი. – N 345. - გვ. 5.
2. აბულაშვილი ი. როგორ დახვრიტეს ტიციან ტაბიძე // რეზონანსი.- 2014. – 24 ოქტომბერი. – N 285. - გვ. 11.
3. დახვრეტილი ინტელიგენცია: აბსურდული ბრალდებებითა და კურიოზული ჩვენებებით შეკერილი საქმეები [შსს საარქივო სამმართველოში დაცული ქართველი ინტელიგენციის ჩვენებები] // 24 საათი. – 2010. – 23-29 იანვარი. – N 2. გვ. 10-11.
4. ზაალიშვილი ნ. ნინო მაცაშვილი - „ფერწასული კოლომბინა“: ვინ არის ეს ქალი? [ტიციან ტაბიძის ერთგული მეუღლისა და პოეტური მუზის ნინო მაცაშვილის შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. – 2005. – 26 მარტი. – N 70. - გვ. 5.

5. მარგიანი რ. მან ღირსეულად სწია უღელი: [ტიციან ტაბიძის შემოქმედების გარშემო] // ლიტერატურული საქართველო. – 1975. – 18 აპრილი.
6. ნიკოლაიშვილი ი. ტიციან ტაბიძე და ბათუმი // ბათუმი: წარსული და თანამედროვეობა [ტ. II] . - ბათუმი, 2012. - გვ. 343.
7. პატარაია ე. რა ემუქრებოდა იმ მწერლებს, ვინც გრიგოლ რობაქიძეს არ გალანძღავდა [ამონარიდები რევაზ კვერენჩხილაძის წიგნიდან - „საბუთები დაღადებენ“] // თბილისელები. – 2015. – 2-8 მარტი. – N 9. - გვ. 28-29.
8. პატარაია ე. როგორ შეურაცხევს ტიციან ტაბიძე პრეზიდენტის სხდომაზე და რას „შეაფურთხა“ მან // თბილისელები. – 2015. – 23-29 მარტი. – N 12. - გვ. 24.
9. როსტიაშვილი ნ. მიხაკით დანიშნულნი.....[ტიციან ტაბიძის პირადი ცხოვრება] // ბომონდი. – 2010. - მარტი. – N 2. - გვ.74-76.
10. შაიშმელაშვილი თ. „ლექსები უფსკრულს მტრედად უზიან“ // საქართველოს რესპუბლიკა. – 2011. – 17 სექტემბერი. – N 173. - გვ. 11.
11. წიფურია ბ. მამისეული სარწმუნეობის აღქმა ტიციან ტაბიძის სიმბოლისტურ ლექსებში // ახალი განათლება. – 2009. – 2-8 აპრილი. – N 12. - გვ. 3-4.
12. ხოფერია ნ. „იცოდეს მხოლოდ ეს საქართველომ და შენც , ძვირფასო, გთხოვ, რომ იცოდე...“// საქართველოს რესპუბლიკა. – 2007. – 10 თებერვალი. – N 26. - გვ. 9.

ვალერიან გაფრინდაშვილი

1. ავალიანი ლ. ვალერიან გაფრინდაშვილი - „პოეზიის მთრთოლვარე მონა“ // ჩვენი მწერლობა. – 2009. – 11 დეკემბერი. – N 25. - გვ. 37-42.
2. ასათიანი გ. ვალერიან გაფრინდაშვილი: [პოეტის შემოქმედების შესახებ] // წიგნში: გურამ ასათიანი. 4 ტომად. ტ. 3: თანამედროვე სულები; თანამედროვე პორტრეტები; დიდი მოლოდინი. - თბ.: 2002. - გვ. 188-197.
3. ბენაშვილი გ. ვალერიან გაფრინდაშვილის შემოქმედებითი ევოლუცია: [პოეტ ვალერიან გაფრინდაშვილის შემოქმედების შესახებ] // მნათობი. – 1973. – N 7. - გვ. 129-137.
4. ბენაშვილი გ. ვალერიან გაფრინდაშვილი პაოლოს და ტიციანის ჯავრმა გადაიყოლა: ინტერვიუ / გ. ბენაშვილი; ესაუბრა ირმა მჭედლიძე // სარკე. – 2010.- 9-15 ივნისი. – N 23. - გვ. 13-15.

5. გაფრინდაშვილი ვ. სანდრო ცირეკიძე: [მოგონებები] // განთიადი. – 1991. – N 2. - გვ. 149.
6. ვალერიან გაფრინდაშვილი (1890-1914): [ცხოვრება და შემოქმედება] // ქართველ მწერალთა ბიოგრაფიები. – 2010. - გვ. 296-297.
7. მირზაშვილი ს. „პროვინციალური გაზაფხული“: (ვალერიან გაფრინდაშვილის ერთი ლექსის შესახებ) // საქართველოს ბიბლიოთეკა. – 2008. – N 4. - გვ. 24-25.
8. ნიკოლაიშვილი ა. ვალერიან გაფრინდაშვილი: [როგორც პოეტი და პიროვნება] // მნათობი. – 1991. – N 8. - გვ. 140-149.
9. ჩხეიძე ს. ვალერიან გაფრინდაშვილი: [პოეტის პოეზიის შესახებ] // მნათობი. – 1971. – N 4. - გვ. 142-149.
10. ცირეკიძე ს. ვალერიან გაფრინდაშვილი: [პოეტის შემოქმედების შესახებ] // განთიადი. – 1991. – N 2. - გვ. 150-152.
11. ჭავჭავაძე - ტორაძე მ. მოგონება პოეტ ვალერიან გაფრინდაშვილზე // მნათობი. – 1977. – N 5. - გვ. 183-188.
12. ჭავჭავაძე - ტორაძე მ. „ვიყავი მხოლოდ ლექსით მდიდარი“ // ლიტერატურა და ხელოვნება. – 2009. - დეკემბერი. – N 12. - გვ. 47-53.
13. ხეთერელი ც. უკვდავი სიტყვის მოასპარეზე: [ვალერიან გაფრინდაშვილის შემოქმედება] // მნათობი. – 1979. – N 10. - გვ. 173-185.

გრიგოლ რობაქიძე

1. ამიხანაშვილი ი. დრო ულმოხელი: [გრიგოლ რობაქიძის მოგონება] // ლიტერატურული საქართველო. – 1990. – 20 ივლისი. - გვ. 13.
2. იმედაშვილი ვ. „მეტს არას ვთხოვ საქართველოს“: [გრიგოლ რობაქიძის შემოქმედება] // ლიტერატურული საქართველო. – 1987. – 29 მაისი. - გვ. 5-6.
3. ინგოროყვა პ. „.....ეკუთვნის ჩემი დიდი სიყვარული“ // განთიადი.- 1988. – N 1. - გვ. 255-256.
4. კალანდაძე ა. მწერალი, რომლის შემოქმედება საბჭოთა სივრცეში იკრძალებოდა [გრიგოლ რობაქიძის ცხოვრება და შემოქმედება] // რეიტინგი. – 2011. – 21 თებერვალი. – N 8. - გვ. 32.

5. ლევიძე ლ. გრიგოლ რობაქიძის პორტრეტისათვის // განთიადი. – 2006. – N 3-4.- გვ. 170-175.
6. მეფარიშვილი რ. გრიგოლ რობაქიძე და „ბედისწერის სიყვარული“ // საქართველოს ბიბლიოთეკა. – 2008. - ნოემბერი. – N 3. - გვ. 12-13.
7. პატარაია ე. რა ემუქრება იმ მწერლებს, ვინც გრიგოლ რობაქიძეს არ გალანძღავდა // თბილისელები. 2015. – 2-8 მარტი. – N 9. - გვ. 28-29.
8. ჯალიაშვილი მ. როგორ აღფრთოვანდა გრიგოლ რობაქიძის „გველის პერანგით“ შტეფან ცვაიგი // თბილისელები. – 2010. – 18-24 ოქტომბერი. – N 42. - გვ. 20-21.

გიორგი ლეონიძე

1. აბაშიძე ი. ზარები ოცდაათიანი წლებიდან: მოგონებები // საქართველოს რესპუბლიკა. – 2004. – 9 იანვარი. – N 6. - გვ. 4
2. აფხაიძე შ. ის დღეები შენ წაიღე, გოგლა : [მოგონებები] // ცისკარი. – 1967. – N 2. - გვ. 126-141.
3. ბენაშვილი დ. გიორგი ლეონიძე: [პოეტის შემოქმედების შესახებ] // ლიტერატურული საქართველო. – 1939. - 20 ივლისი. – N 21. - გვ. 3-4.
4. კლდიაშვილი ს. მოგონებები გოგლაზე // ლიტერატურული საქართველო. – 1976. – 1 იანვარი.
5. შამანაძე ნ. გიორგი ლეონიძე; გალაკტიონ ტაბიძე: მოგონებები // ჭოროხი. – 2019. – N 2. - გვ. 26-36.
6. ჭილაია ს. წიგნიდან - „აკინძული მოგონებები“ // ლიტერატურული საქართველო. – 1984. – 27 აპრილი. - გვ. 9.

შალვა აფხაიძე

1. ზამბახიძე ვლ. პოეტის კრიტიკული წერილები: [შალვა აფხაიძის კრიტიკული წერილების შესახებ] // ლიტერატურული გაზეთი. – 1961. – 31 მარტი. - გვ. 2.
2. ზამბახიძე ვლ. პოეტის ლირიკული აღსარება // მნათობი. – 1964. – N 2. - გვ. 67.
3. ზამბახიძე ვლ. სიტყვა გაზაფხულის მეხოტბეზე: [შალვა აფხაიძის 75 წლისთავის გამო] // ლიტერატურული საქართველო. – 1969. – 6 ივნისი.

4. კინწურაშვილი თ. წარსულით შობილი აწმყო: ჩვენი პუბლიკაცია: [შალვა აფხაიძის პირადი წერილი, რომლის ადრესატია ალექსანდრე ცირეკიძე]// საქართველოს რესპუბლიკა. – 2003. – 31 მარტი. - გვ. 6.

ნიკოლო მიწიშვილი - ნიკოლოზ სირბილაძე

1. გუდიაშვილი ლ. მგზნებარე მეგობარი: ნიკოლო მიწიშვილის დაბადების 70 წლისთავი // ლიტერატურული საქართველო. – 1967. – 20 იანვარი.

2. მწერალთა ცხოვრების კულუარეში: კვირამალს საკითხავი / ჩანართზე მუშაობდნენ: ნინო ხოფერია და კახა ქორიძე // საქართველოს რესპუბლიკა. – 2012. – 15 დეკემბერი. – N 241.- გვ. 6-7.

3. ნატროშვილი გ. მწერალი და მოქალაქე // კომუნისტი. – 1967. – 15 იანვარი.

4. რადიანი შ. ნიკოლო მიწიშვილი: [მწერლის შემოქმედებითი პორტრეტი] // ლიტერატურული საქართველო. – 1967. – 20 იანვარი.

5. ჯიბუტი ვ. პოეტი მოქალაქე // თბილისი. – 1976. – 19 იანვარი.

შალვა კარმელი (გოგიაშვილი)

1. ბენაშვილი გ. ლიტერატურული ვიტრაჟები // ჩვენი მწერლობა. – 2013. – 11 იანვარი. – N 1. - გვ. 38-42.

2. ბერძენიშვილი მ. შალვა კარმელი: [პოეტ შალვა კარმელის პოეზიის შესახებ] // განთიადი. – 1995. – N 5-6. - გვ. 164-166.

3. გოგიაშვილი ნ. შალვა კარმელის ლექსების ტექტის დადგენისათვის // მნათობი. – 1999. – N 11-12. - გვ. 110-120.

4. გოგიაშვილი ნ. შალვა კარმელის პოეტური მემკვიდრეობიდან // ცისკარი. – 2001. – N 4. - გვ. 127-130.

5. კვერენჩილაძე რ. მეოცე საუკუნის ქუთაისის სამწერლო ჯგუფები და ორგანიზაციები: [მიმოხილვა] // განთიადი. – 2003. – N 1-2. - გვ. 193-203. – N 3-4. - გვ. 145-154. – N 5-6. - გვ. 159-169.

6. ნადირაძე ვ. მეგობრის გახსენება // ლიტერატურული საქართველო. – 1969. – 1 მაისი.

7. ნადირაძე ვ. შალვა კარმელი: [მოგონება პოეტზე] // ლიტერატურული საქართველო. – 1979. – 26 იანვარი.

8. ტაბიძე ტ. შალვა კარმელი: [პოეტის გარდაცვალების გამო] // განთიადი. – 1991. – N 2. - გვ. 148.

რაჟდენ გვენეტაძე

1. ბატურიძე პ. „ცხოვრება იწყება თავიდან“: [რეცენზია] // ლიტერატურა და ხელოვნება. – 1950. – 22 იანვარი. – N 4.
2. გენძეხაძე ც. რაჟდენ გვენეტაძე: [მწერლის ბიოგრაფია და შემოქმედებითი ცხოვრება] // მნათობი. – 1999. – N 7-8. გვ. 70-80.
3. ჯიბუტი ვლ. ახალი პროზის სათავეებთან: რაჟდენ გვენეტაძის გახსენება // მნათობი. – 1986. – N 2. - გვ. 168-169.

სანდრო ცირეკიძე

1. ჩეკურიშვილი ბ. ქუთაისმა ცისფერყანწელთა დღები აღნიშნა: [ცისფერყანწელთა მოღვაწეობისა და მწერალ სანდრო ცირეკიძის თხზულებათა კრებულის გამოცემის შესახებ] // 24 საათი. – 2010. – 23 სექტემბერი. – N 201. - გვ. 8.
2. ჯალიაშვილი მ. წარმოსახვა და რეალობა: [სანდრო ცირეკიძის შემოქმედების შესახებ] // მნათობი. -1990. – N 12. - გვ. 153-156

აკაკი წერეთლის სახელობის ქალაქ ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკის ფონდებში
ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედების შესახებ არსებული ლიტერატურის
სარეკომენდაციო საძიებელი - „ფრიდონ ხალვაში 95“

ფრიდონ ხალვაშმა თავისი სიტყვითა და საქმით ვალი მოიხადა ქართველი ერის წინაშე. ის ეკუთვნის ქართველი მწერლების იმ დიდ წარმომადგენლებს, რომლებმაც განსაზღვრეს ლიტერატურის გზა და ხასიათი.

ფრიდონ ხალვაში დაიბადა 1925 წლის 17 მაისს. 1950 წელს დაამთავრა ბათუმის პედაგოგიური ინსტიტუტი. 1957 წელს კი მოსკოვის მაქსიმ გორკის სახელობის ლიტერატურის ინსტიტუტთან არსებული უმაღლესი ლიტერატურის კურსები. სხვადასხვა დროს იყო საქართველოს მწერალთა კავშირის აჭარის ორგანიზაციის თავმჯდომარე. პარლამენტის წევრი. 1979 წელს გახდა შოთა რუსთაველის პრემიის ლაურეატი. 1999 წელ მიენიჭა საპატიო თბილისელის წოდება.

თავისი შემოქმედებით ფრიდონ ხალვაში მკითხველებს უზიარებს თავის სათქმელს, რომელსაც მან მთელი ცხოვრება და პიროვნული ღვაწლი მიუძღვნა. შეძლო თავისი ხალხისა და კუთხის ისტორიული წარსულის, აწმყოსა და მომავალის მხატვრული წარმოსახვა. რეალობის სწორად აღქმა. ის წერდა - „დედასაქართველოსგან ასეული წლობით მოწყვეტილი კუთხის შვილი, შეგნებული ცხოვრებით ყოველდღე ვცდილობდი რამენაირად დამეჩქარებინა სხვა რელიგიით მიყენებული განცალკევებულობის

ტკივილის მოშუშება. ბევრი მოქიშპე, მოძულე მყოლია. მტრობისთვის მტრული პასუხი არ გამიცია. ამისთვის გამამტყუნეს, მაგრამ თავად ვირწმუნე - ამით ბევრი მოვიგე“.

ფრიდონ ხალვაშს ეკუთვნის პოეტური კრებულები: „მზის ქვეყანაში“, „მუხა და ქარი“, „გენაცვალე“, „ლტოლვა“, „ერთტომეული“, ეს დღე“, „დაუვიწყარი“, „ზიძაშვილი“, რომანი „საყვედური“, პიესები: „ხიხანის ძახილი“ „ვაზის ტირილი“ „გადარჩენილი უკვდავება“ და სხვა. არის ავტორი 50-მდე წიგნისა.

2020 წლის 17 მაისს ფრიდონ ხალვაშს 95 წელი შეუსრულდებოდა. ამ თარიღთან დაკავშირებით შევადგინეთ სარეკომენდაციო საძიებელი „ფრიდონ ხალვაში 95“. საძიებელი შედგება ორი ნაწილისგან: ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედება და ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედების შესახებ. ლიტერატურა განლაგებულია ანბანურად.

ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედება

1. ხალვაში ფ. ამ ქვეყანაზე : [ლექსები. - 1-ლი და მე-2 გამოც.]. - თბ. : ნაკადული, 1986. – 115 გვ.
2. ხალვაში ფ. 100 ლექსი . - თბ. : ინტელექტი, [2008]. – 138 გვ.
3. ხალვაში ფ. ასი მზე დედის გულისა : ლექსები. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1978. – 94 გვ.
4. ხალვაში ფ. აქედან იქამდე : [ლექსები]. - ბათუმი : (ს.ს. "გამომცემლობა აჭარის" პოლიგრ. ცენტრი), 2005. – 708 გვ.
5. ხალვაში ფ. ზიძაშვილი : [მოთხრობები]. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1973. – 135 გვ.
6. ხალვაში ფ. გენაცვალე : [ლექსები]. - ბათუმი : [აჭარის] სახელგამი, 1962. – 147 გვ.
7. ხალვაში ფ. გუმინ ; წინასიტყვ. ივანე ამირხანაშვილი]. - თბ. : ინტელექტი, 2013. - 304 გვ.
8. ხალვაში ფ. დათვის ხაფანგი : მოთხრობები. - ბათუმი : სახელგამი, 1961. – 119 გვ.
9. ხალვაში ფ. დარდი : ორი რომანი; მოთხრობები / [რედ.: ნინო ახალკაცი ; მხატვ.: სპარტაკ ცინცაძე]. - თბ. : მერანი, 1996. – 448 გვ.
10. ხალვაში ფ. დაუვიწყარი : [ლექსები]. - თბ. : მერანი, 1984. – 119 გვ.
11. ხალვაში ფ. დღე კაცისა : [მოთხრობები]. - თბ. : მერანი, 1968. – 159 გვ.
12. ხალვაში ფ. ერთტომეული : [ლექსები / წინასიტყვ. ავტ. ე. მაღრაძე]. - თბ. : საბჭ. საქართველო, 1976. - 277გვ.

13. ხალვაში ფ. ეს დღე : [ლექსები]. - თბ. : მერანი, 1982. – 142 გვ.
14. ხალვაში ფ. თავისუფალი ზონა : (თავისუფალი პოემა). - ბათუმი, 1995. – 24 გვ.
15. ხალვაში ფ. კეთილი იმედის ზღვა : [ლექსები]. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1975. – 79 გვ.
16. ხალვაში ფ. [ლექსები] . - თბილისი : ლიტერატურა და ხელოვნება, 1968. - 35 გვ.
17. ხალვაში ფ. [ლექსები]. - თბ. : მერანი, 1975. – 16 გვ.
18. ხალვაში ფ. ლექსები და პოემები. - თბ. : საბჭ. საქართველო, 1966. – 243 გვ. შინაარსი:
მე არ ვიქნები შენი სტუმარი; ფიქრი; შენ; შორეული სიახლოვე.
19. ხალვაში ფ. ლტოლვა : [ლექსები]. - თბ. : ნაკადული, 1974. – 90 გვ.
20. ხალვაში ფ. მამულიშვილობა : ლექსები და პოემები. - თბ. : მერანი, 1972. – 419 გვ.
21. ხალვაში ფ. მუხა და ქარი : [ლექსები და პოემები]. - ბათუმი, 1958. – 128 გვ.
22. ხალვაში ფ. ნუგეში : [ლექსები]. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1969. – 192 გვ.

23. ხალვაში ფ. ომრი / [რედ. ემზარ კვიციანიშვილი ; მხატვ. მზია ხალვაში]. - თბ. : ეროვნ.
მწერლობა, 2007. - 404 გვ
24. ხალვაში ფ. ომრი [რედ. ემზარ კვიციანიშვილი ; მხატვ. მზია ხალვაში]. - (მე-2 გამოც.). -
ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარის" პოლიგრ. ცენტრი, 2010. – 39 გვ.
25. ხალვაში ფ. ორი პოემა : [სინათლე, მშვიდობის ჯარისკაცი.]. - [ბათუმი] : აჭარის ასსრ
სახელგამი, 1952. – 109 გვ.
26. ხალვაში ფ. რაც ვარ : ლექსები / რედ.: ნინო ახალკაცი ; მხატვ.: სპარტაკ ცინცაძე. - თბ. :
მერანი, 1995. – 216 გვ.
27. ხალვაში ფ. რჩეული. - ბათუმი : აჭარა, 2000. – 352 გვ.
28. ხალვაში ფ. რჩეული : [ლექსები და პოემები]. - თბ. : საბჭ. საქართველო, 1981. – 280 გვ.
29. ხალვაში ფ. რწმენა : [ლექსები]. - თბ. : საბჭ. საქართველო, 1988. - 413 გვ.
30. ხალვაში ფ. სალამი სანაპიროდან : [ლექსები]. - ბათუმი : სახელგამი, 1953. – 103 გვ.
31. ხალვაში ფ. სამყურა : ანუ 2001-2003 წლების მოსავალი / [მხატვ.: ზურაბ ნიჭარაძე]. -
ბათუმი : გამ-ბა აჭარა, 2003. - 167 გვ.
32. ხალვაში ფ. საყვედური : რომანი. - თბ. : საბჭ. საქართველო, 1964. - 218 გვ.
33. ხალვაში ფ. სიმღერა შენზე : [ლექსები]. - თბ. : საბჭ. საქართველო, 1958. – 159 გვ.
34. ხალვაში ფ. სიტყვა მშვიდობაზე : ლექსები. - თბ. : საბჭოთა მწერალი-ს გამ-ბა და სტ.,
1952. – 95 გვ.

35. ხალვაში ფ. სიტყვა და საქმე : წერილები და ნარკვევები. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1985. – 226 გვ.
36. ხალვაში ფ. ფიქრები ჭოროხთან : [ლექსები]. - თბ. : საბჭ. საქართველო, 1960. – 162 გვ.
37. ხალვაში ფ. ყველაზე ახლობელი : [ლექსები და პოემები]. - ბათუმი : სახელგამი, 1955. – 254 გვ.
38. ხალვაში ფ. შეიძლება თუ არა მუსლიმანი იყოს ქართველი : რომანი / [რედ.: ნინო ახალკაცი]. - ბათუმი, 1994. – 140 გვ.
39. ხალვაში ფ. ჩემი 80 რჩეული : [ლექსები / მხატვ.: ზურაბ ნიჟარაძე]. - თბ. : ეროვნული მწერლობა, 2005. – 60 გვ.
40. ხალვაში ფ. ჩემი და შენი : ზღვის რომანი. - თბ. : მერანი, 1988. - 262 გვ.
41. ხალვაში ფ. წყალს ნაფოტი ჩამოჰქონდა : რომანი / [რედ.: მანანა სანადირაძე]. - თბ. : მერანი, 1990. - 325 გვ.
42. ხალვაში ფ. ხანის ძახილი, გადარჩენილი უკვდავება, ვაზის ტირილი : პიესები. - თბ. : ხელოვნება, 1980. – 145 გვ.
43. ხალვაში ფ. ხიხანის ძახილი : ისტორიული დრამა ოთხ მოქმედებად. - ბათუმი, 1959. – 72 გვ.
44. ხალვაში ფ. ხმა : ლექსები. - სოხუმი : ალაშარა, 1984. – 51 გვ.

ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედების შესახებ

1. აბაიშვილი პ. უსაზღვროება იყოს საზღვარი : [რუსთაველის პრემიის ლაურეატ ფრიდონ ხალვაშის შესახებ] //ახალგაზრდა კომუნისტი. -1981. – 17 იანვარი.
2. ამირეჯიბი ჭ. მარად ახალგაზრდა კაცად გშვა ბელისწერამ [მილოცვა ფრიდონ ხალვაშის დაბადებიდან 85 წელთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2010. - 29 მაისი. – N 99. - გვ. 6.
3. ბიბილეიშვილი ი. „სიმაღლე გავუბი ჩემივე ნერვი“: [ფრიდონ ხალვაში - 85] // აჭარა. – 2010. – 29-30 აპრილი. - გვ. 7.
4. ბიბილეიშვილი ი. წერილი პოეტს // აჭარა. – 2001. – 30 აგვისტო.
5. ბიბილეიშვილი ი. არის კრიტიკა და არის ისტორიაც: [გამოხმაურება ივანე ამირხანაშვილის წერილზე "არა ჰქმნა თავის შენისაგან ლექსი", რომელშიც ავტორი XX

- საუკუნის მეორე ნახევრის პოეტთა შემოქმედებას განიხილავს] // მწერლის გაზეთი. – 2009. – 1-15 ოქტომბერი. – N 13.
6. ბიბილეიშვილი ი. ჯვრის სიმბოლიკა ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედებაში // მწერლის გაზეთი. - 2003. - 20-26 მარტი. – N 7. - გვ. 5.
7. გიგაური გ. "აქ მე ვარ!" ღია წერილი ფრიდონ ხალვაშს: [ფრიდონ ხალვაშის წერილების კრებულის - "ომრი" - შესახებ] // მწერლის გაზეთი. - 2008. - 1-15 აპრილი. – N 4. - გვ.15.
8. დარჩია ვ. ბევრს გვპირდება ეს სახეები : [გაერთიანება "დებიუტის" ჯგუფებმა აჭარაში გადაიღო სრულმეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი პოეტ ფ. ხალვაშის მოთხრობის "მარტში გასროლილი ტყვია" მოტივების მიხედვით] // საბჭოთა აჭარა. - 1985. - 25 ივნისი. - გვ. 4.
9. დიასამიძე ე. რატომაა ფრიდონ ხალვაში დიდი // ბათუმელები. – 2010. – 14-21 ივლისი. - გვ. 2.
10. დუნდუა ა. მწერლის ვარსკვლავური საათი: [ფრიდონ ხალვაშის წიგნის „ომრი“ შესახებ] // აჭარა. – 2009. – 31 იანვარი-2 თებერვალი. - გვ. 7.
11. თედორაძე დ. ზღვასავით შვენის აჭარას: [ფრიდონ ხალვაში 85 წლისაა] // აჭარა. – 2010. – 15-17 მაისი. - გვ. 1.
12. კვიციანიშვილი ე. პოეტის ახალი სუნთქვა: (ფრიდონ ხალვაშის წიგნის „სამყურა“ განხილვა) // ლიტერატურული საქართველო. – 2004. – 16-22 იანვარი.
13. კვიციანიშვილი ე. ქართული სიტყვის თავდადებული მსახური [ფრიდონ ხალვაში 80] // ლიტერატურული საქართველო. – 2005. – 20 მაისი
14. კვიციანიშვილი ე. ფრიდონ ხალვაშის სიახლოვეს // ლიტერატურული გაზეთი. - 2011. - 30 სექტემბერი-13 ოქტომბერი. – N 59. - გვ.15.
15. კვიციანიშვილი ე. მარადიული სიცოცხლის საწინდარი : სიტყვა მეგობარ პოეტზე // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2005. - 31 აგვისტო. – N 205. - გვ.6.
16. ლალიაშვილი გ. "დარდით" მოგვრილი სიხარული: [ფრიდონ ხალვაშის წიგნის "დარდის" პრეზენტაციის შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 1997. - 11 ივნისი. – N 133. - გვ. 6.
17. მაღლაფერიძე ჯ. სიმ ართლით გასხივოსნებული წიგნი: [ფრიდონ ხალვაშის მემუარული ხასიათის ნაწარმოების "ომრის" შესახებ] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2009. - 1 ივლისი. – N 132 - გვ. 11.
18. მახარაძე მ. გადარჩენილი ქართული სიტყვის ჯარისკაცი: [ფრიდონ ხალვაში - 85 წლისაა] // აჭარა. – 2010. – 18-19 მაისი. - გვ. 10.

19. მახაჭაძე შ. "დიდ ტკივილს დიდი კაცი სჭიროდა" : (ფრიდონ ხალვაში - აჭარაში "გადარჩენილი ქართული სიტყვის" პატრიარქი) // და სიტყვა იყო ღმერთი...: წ. 1. - ბათუმი, 2009. - გვ. 50-61.
20. მახაჭაძე შ. წუთისოფელი ასეა... : (ფრიდონ ხალვაშის "ომრი") // და იტყვა იყო ღმერთი...: წ. 1. - ბათუმი, 2009. - გვ. 62-82.
21. მახაჭაძე შ. „დიდ ტკივილს დიდი კაცი სჭირდება“ [ფრიდონ ხალვაშის პოეზიის კრიტიკა] // ჭოროხი. – 2007. - მაისი-ივნისი. – N 23. - გვ. 62-65.
22. მითაიშვილი მ. ჭარმაგი - სიჭაბუკეში და ჭაბუკი - სიჭარმაგეში: [ფრიდონ ხალვაში 80] // აჭარა. – 2005. – 8 დეკემბერი.
23. მიშველაძე რ. ჭეშმარიტი პროფესიონალის მონდომებით //თბილისი. - 1985. – 16 მაისი.
24. მემლექეთის შვილი: [პოეტ ფრიდონ ხალვაშის გახსენება გაზეთ "24 საათის" თანამშრომელთა მიერ] // 24 საათი - 2010. - 9 ივლისი. – N 148. - გვ. A5 .
25. მურვანიძე ნ. „ცნობიერების ნაკადი“ ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედებაში: საუბრები ლიტერატურაზე // აჭარა. – 2005. – 11 ივნისი.
26. ნაცვლიშვილი პ. პატრიოტიზმით შთაგონებული: [ფრიდონ ხალვაშის პატრიოტული ლირიკის შესახებ] // ჭოროხი. – 1970. – N 3. - გვ. 88-91.
27. ნიკოლეიშვილი ა. ფრიდონ ხალვაშის ეროვნულ-სარწმუნოებრივი მრწამსი // ჭოროხი. – 2011. –N 3. - გვ. 30.
28. პოეტის ლექსების ახალი კრებული : [რუსთაველის პრემიის ლაურიატის ფრიდონ ხალვაშის ლექსების ახალი კრებული "ეს დღე"] // საბჭოთა აჭარა. - 1983. - 12 იანვარი.
29. რამიშვილი ნ. "რამე იმნაირი გამაგონე..." : "გული მეფლითება, მედრესეებიდან თავგამოყოფილ ბიჭებს რომ ვუყურებ" //კვირის პალიტრა. - 2008. - 12 - 18 მაისი. – N 19. - გვ.4.
30. საქართველოს სსრ 1979 წლის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო პრემია მიენიჭა ლიტერატურის დარგში მწერალ ხალვაშს ფრიდონ იშიბის ძეს // საბჭოთა ხელოვნება. - 1979. – N 4. - გვ.3.
31. სულაბერიძე ლ. პოეტი, მოქალაქე //ლიტერატურული საქართველო. - 1985. - 24 მაისი. - გვ.7.
32. ტაბიძე ნ. აჭარის გულის ფეთქვა : [სტატიაში საუბარია ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედებაზე] // ჭოროხი. – N 2. – 2010. - გვ. 85-89.

33. უკლება ლ. როგორ დაიწერა „მითხარ როგორაა მემლექეთი // ბათუმელები. – 2001. – N 3. - გვ. 19.
34. ფანჯიკიძე გ. ჭაბუკური შემართებით //ლიტერატურული საქართველო. - 1985. - 24 მაისი. - გვ. 6.
35. ფირცხალაიშვილი ა. ქართული მწერლობის სამსახურში: [ფრიდონ ხალვაში] // ახალი განათლება. – 2006. – 12-18 ოქტომბერი.
36. ფრიდონ ხალვაში - 75 : [საქართველოს მწერალთა კავშირის აჭარის ორგანიზაცია, ამირან ხაბაზი, ცისანა ანთაძე, ჟუჟუნა ხაჯიშვილი, დუნდუა ანა და ზაზა ხალვაში ულოცავენ პოეტს 75 წლის იუბილეს] //ლიტერატურული საქართველო. - 2000. – N 7. - გვ.102-107.
37. ფრიდონ ხალვაში - 80 მილოცვები და ლექსები: ვ. ლლონტი, მ. მახარაძე, დ. თედორაძე, ზ. გორგილაძე. ა. დუნდუა, ე. კვიციანიშვილი, მ. გელაძე, ი. ბიბილეიშვილი // ჭოროხი. – 2005. – N 5. - გვ. 93-101.
38. ფრიდონ ხალვაშის წიგნის განხილვა: [წარდგენილია რუსთაველის პრემიაზე // საბჭოთა აჭარა. – 1978. – 22 დეკემბერი.
39. ქაშიბაძე ი. ფრიდონ ხალვაშის მოთხრობები : [რეცენზია წიგნზე: ფ. ხალვაში. დათვის ხაფანგი. მოთხრობები. ბათუმი, აჭარის სახელგამი, 1961] // საბჭოთა აჭარა. - 1962. - 8 აპრილი.
40. ქარდავა ხ. როცა უკან ოთხმოცი წელია : ფრიდონ ხალვაშის კრებულის პრეზენტაცია გამომცემლობა "ინტელექტში" // 24 საათი. - 2008. - 24 იანვარი. – N 16. - გვ. A10.
41. ქობულაძე ს. "ასი მზე დედის გულისა"... [პოეტ ფრიდონ ხალვაშის ლექსების კრებულის "ასი ლექსის" პრეზენტაცია] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2008. - 26 იანვარი. – N 15. - გვ.14.
42. ქობულაძე ს. ერთი კაცის წუთისოფელი : 17 მაისს გეგელიძეებში "ფრიდონობა" გაიმართება // საქართველოს რესპუბლიკა . - 2008. - 6 მარტი. – N 42. - გვ. 14.
43. ქობულაძე ს. ქართული სიტყვის ზეიმი დიდაქარაში : ფრიდონობა გეგელიძეებში - ხალხის უსაზღვრო სიყვარული // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2008. - 21 მაისი. – N 93. - გვ. 4.
44. ქობულაძე ს. ომ(რ)გადატანილი ფრიდონ ხალვაში : სიტყვის ფასი [სამების საკათედრო ტაძარში ფრიდონ ხალვაშის წიგნის "ომრი" პრეზენტაციის შესახებ //საქართველოს რესპუბლიკა. - 2008. - 28 ივნისი. – N 119. - გვ. 5.

45. ქურიძე შ. მამულით შთაგონებული : [მწერალ ფრ. ხალვაშის შემოქმედება] //ჭოროხი.
- 1970. – N 5. - გვ.63-73.
46. ღვინეფაძე ნ. საქართველოს სიყვარული ასულდგმულებს: [ფრიდონ ხალვაში - 75] // საქართველოს რესპუბლიკა. – 2000. – 17 მაისი.
46. შაიშმელაშვილი თ. მითხარ, როგორაა მემლექეთი, ჩემი სანატრელი საქართველო?.. : 80 წლის ფრიდონ ხალვაშს მწერალთა კავშირის ბაღში შაშვებიც კი მიესალმებოდნენ : თარიღი [ფრიდონ ხალვაშის საიუბილეო საღამოს შესახებ. სურათზე: ფრიდონ ხალვაში] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2005. - 12 ივნისი. - N138. - გვ. 7.
47. შამილიშვილი ი. ფრიდონ ხალვაშის ომრი //ლიტერატურული წერილები. - 2009. - გვ.5-13.
48. შამილიშვილი ი. "ჩემო ფუხარავ, ყველა მდიდარს შენ მირჩევნიხარ" : (აჭარა ფრიდონ ხალვაშის სამყურებში) // ლიტერატურული წერილები / ი. შამილიშვილი. - ბათუმი, 2009. - გვ.14-19
49. ჩავლეიშვილი ალ. აჭარა ფრიდონ ხალვაშის პოეზიაში // ლიტერატურული აჭარა. – 1963. – N 3. - გვ. 54-60.
50. ჩარკვიანი ჯ. "მზის ქვეყანაში" //ლიტერატურული საქართველო. -1985. - 24 მაისი. - გვ. 6.
51. ჩარკვიანი ჯ. ხიხანიდან ხორნაბუჯამდე // საქართველოს რესპუბლიკა. - 1993. - 29 აპრილი. – N 87. - გვ. 1.
52. ჩარკვიანი ჯ. მეცხრე ჭიქაზე გამიხსენე... //საქართველოს რესპუბლიკა. - 1995. - 8 ივლისი. - N78. - გვ. 3.
53. ჩაჩანიძე რ. მწერლის პორტრეტი: [ფრიდონ ხალვაში] // ლიტერატურული საქართველო. - 1988. - 17 ივნისი. - გვ. 6 .
54. ცაბაძე ც. ლექსი მისი სულის გეოგრაფია: [ფრიდონ ხალვაშის შემოქმედების შესახებ] // აღორძინება. – 7 დეკემბერი. - გვ. 3.
55. ცხვარაძე ნ. „100 ლექსი“: [გამოიცა ფრიდონ ხალვაშის ლექსთა კრებული] // აჭარა. – 2008. – N 8. – 24 იანვარი. - გვ. 5.
56. ძიძიშვილი მ. ფრიდონ ხალვაში შესანიშნავი დრამატურგი // აჭარა. – 2006. – 12 მაისი.
57. ჭილაძე ო. მთლიანი საქართველოს პოეტი : იუბილე [მილოცვა ფრიდონ ხალვაშის დაბადებიდან 85 წელთან დაკავშირებით] // საქართველოს რესპუბლიკა. - 2010. - 29 მაისი. - N99. - გვ. 6.

58. ხალვაში ფ. აჭარა საქართველოს ნატკენი გულია : რამდენიმე შეკითხვა პოეტ ფრიდონ ხალვაშს / ესაუბრა გურამ გოგიაშვილი //საქართველოს რესპუბლიკა. - 2004. - 13 ივლისი. – N 160. - გვ. 3-4.

59. ხალვაში ფ. ყოველთვის ვიბრძოდი ავტონომიის წინააღმდეგ : ინტერვიუ პოეტ ფრიდონ ხალვაშთან / ესაუბრა ნინო ლურსმანაშვილი // 24 საათი. - 2006. - 1 ივლისი. – N 145. - გვ. 4. - ჩანართი: რეგიონის დროით...N10 (17). 1 ივლისი 2006 წელი.

აკაკი წერეთლის სახელობის ქალაქ ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკის ფონდებში
ცისანა ანთაძის შემოქმედების შესახებ არსებული ლიტერატურის
სარეკომენდაციო საძიებელი - „ცისანა ანთაძე“

ცისანა ანთაძის შემოქმედება

1. ანთაძე ც. ლექსები. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1987. - 70 გვ.
2. ანთაძე ც. ლექსები. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1971. - 58 გვ.
3. ანთაძე ც. ლექსები. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1979. - 98 გვ.
4. ანთაძე ც. იყავ ბედნიერი : [ტრანსფორმატორების ქარხნის მუშა დეპუტატ ლ. დიასამიძეზე]. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1990. - 43 გვ.
5. ანთაძე ც. მოეფერეთ შემოდგომის ჩიტებს : [ლექსები]. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1990. - 176 გვ.
6. ანთაძე ც. ლამაზი სიზმარი : [ლექსები]. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1982. - 66 გვ.
7. ანთაძე ც. მზეო მაღალო : [ლექსები]. - ბათუმი : საბჭ. აჭარა, 1984. - 72 გვ.
8. ანთაძე ც. სავსე ქართული პატიოსნებით : [ნარგიზ აბაშიძე]; [რედ. ლალი კონცელიძე]. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2010. - 256 გვ.
9. ანა (ანიკო) დუმბაძე : [მოგონებები] / შემდგ. ცისანა ანთაძე. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2013. - 136 გვ.
10. ანთაძე ც. ნური ვერძაძე : (მეცნიერი, მამულიშვილი, საზოგადო მოღვაწე); რედ. დავით თედორაძე. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2014. - 336 გვ.
11. ანთაძე ც. აღსარება : [კრებული]; რედ. დავით თედორაძე. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2014. - 240 გვ.
12. ანთაძე ც. ღვაწლით გალამაზებული სიცოცხლე : (სიტყვა ნანი გუგუნავაზე); რედ. ლამარა ბოლქვაძე. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2011. - 392 გვ.
13. თეიმურაზ კომახიძე : ერისკაცი პიროვნული ხიბლით / შემდგ.: დავით თედორაძე, ცისანა ანთაძე ; რედ. ნარგიზ აბაშიძე. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2012. - 384 გვ.

14. ჯემალ ქათამაძე : [ცხოვრება და შემოქმედება] / შემდგ.: ცისანა ანთაძე, გულიკო კიკნაძე ; [რედ. რამაზ სურმანიძე]. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2013. - 320 გვ.
15. ანთაძე ც. ადამიანი : [რენა სარიშვილის ცხოვრება და მოღვაწეობა]. - ბათუმი : ს.ს. "გამომცემლობა აჭარა", 2012. - 296 გვ.
16. ანთაძე ც. ღვაწლით, ღირსებით სავსე...სიტყვა ლამარა ბოლქვაძეზე / [მთ. რედ. ნანი გუგუნავა; რედ. ციციხო ჯულუხიძე]. - 2012. - 304 გვ.
17. ანთაძე ც. რჩეული.- ბათუმი: აჭარა, 2000. - 335 გვ.
18. ანთაძე ც. სევდა ულავი ანუ ლამაზი ქალები არ ბერდებიან // ჭოროხი. - 2011. - N 4. - გვ. 119.
19. ანთაძე ც. ლექსები // ჭოროხი. - 2013. - N 3. - გვ. 6.
20. ანთაძე ც. ბილიკ - ბილიჯ: [ლექსები] . - ბათუმი: საბჭოთა აჭარა, 1975. - 86 გვ.
21. ანთაძე ც. მღვდელ პატიმარი - ანუ სატანა აშვებულია // აჭარა P.S. - 2006. - 28 სექტემბერი-5 ოქტომბერი. - გვ. 81
22. ანთაძე ც. ოთხი ლექსი ღალატის თემაზე // აჭარა. - 2004. - 6 თებერვალი
23. ანთაძე ც. ოდა ბათუმის სასოფლო სამეურნეო ინსტიტუტის ეზო-კარს // აჭარა. - 2002. - 2 თებერვალი.
24. ანთაძე ც. მონატრება: (ლექსი) // აჭარა. - 2002. - 2 თებერვალი.
25. ანთაძე ც. ლექები: შობის ღამის ფიქრები; შენს შემდეგ ზვიად! // აჭარა. - 2001. - 28 თებერვალი.
26. მიქელაძე მ. „მავიწყდებოდა, რომ საქართველოში არ ვიყავი“: [ცისანა ანთაძის შთაბეჭდილებები იტალიაში ყოფნის დროს] // აჭარა. - 2001. - 30 ნოემბერი.
27. ანთაძე ც. ლექსები // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - N 6. - გვ. 18-22.
28. ანთაძე ც. ლექსები // ლიტერატურული აჭარა. - 1999. -N 3. - გვ. 19.
29. ანთაძე ც. ლექსები // ლიტერატურული აჭარა. - 1998. - N 6. - გვ. 34.
30. ანთაძე ც. გულში ქართული მაქვს ჩაჭედილი...(თურქეთის რესპუბლიკის წარმომადგენლის ახალგაზრდა სპორტსმენის პ. ზაზაძის შესახებ) // აჭარა. - 1998. - 23 სექტემბერი.
31. ანთაძე ც. ასე შემოდიოდა პოეზია ბათუმში; ფუფალა // ჭოროხი. - 1998. - N 1. - გვ. 81-82.
32. ანთაძე ც. ზამთრის ათი სონეტი // აჭარა. - 1991. - 3 აპრილი.
33. ანთაძე ც. რა ლამაზად გაიღვიძა. - საქართველოს ქალი. - 1978.- N 8. - გვ. 5.

34. ანთაძე ც. ბარათი ბავშვობის მეგობრებს; მე რომ არ ვიყო; მეექვსე სონეტი: [ლექსები] // საბჭოთა აჭარა. – 1990. – 2 აგვისტო.
35. ანთაძე ც. ლექსები // ჭოროხი. – 1983. – N 2. - გვ. 22-23.
36. ანთაძე ც. ლექსები // ოქტომბრის გზით. – 1983. – 10 მაისი.
37. ანთაძე ც. სხვადასხვა: [ლექსი] // ოქტომბრის გზით. – 1983. – გვ. 27.
38. ანთაძე ც. ლექსები // ჭოროხი. – 1981. – N 4. - გვ. 32-42.
39. ანთაძე ც. ჩემი სალამი: [ლექსი] // ოქტომბრის გზით. – 1981. – 24 ნოემბერი.
40. ანთაძე ც. ასე არასდროს: [ლექსი] // ოქტომბრის გზით. – 1981. – 27 ივნისი.
41. ანთაძე ც. გამოღვიძება: [ლექსი] // ახალგაზრდა კომუნისტი. – 1978. – 5 აგვისტო.
42. ანთაძე ც. ვედრება: [ლექსი] // ოქტომბრის გზით. – 1979. – 1 დეკემბერი.
43. ანთაძე ც. ვერ მოასწრო მოსვენება : [პოეტ ალ. ჭავჭავაძის პიროვნებასა და შემოქმედებაზე] // საბჭოთა აჭარა. - ბათუმი, 1986. - 29 ოქტომბერი.
44. ანთაძე ც. აჭარას //გამონათლევი: [აჭარისადმი და ბათუმისადმი მიძღვნილი ლექსები]: სამეცნიერო და მხატვრულ-პუბლიცისტური წერილების კრებული : კრ.1 / ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი. - ბათუმი, 2014. - გვ. 594-596

ცისანა ანთაძის შემოქმედების შესახებ

1. ანთაძე ც. თვლის, რომ ქალაქელი ვერ გახდა, მაგრამ მაინც ამირანივითაა მიჯაჭვული...ბათუმზე : ცისანა ანთაძე - ყოველგვარი ჩარჩოს დაუძინებელი მტერი : ინტერვიუ / ცისანა ანთაძე ; ესაუბრა მანანა ძიძიშვილი // აჭარა. - ბათუმი, 2014. - 16-18 აგვისტო. - N 90. - გვ. 5
2. ანთაძე ც. "თითოეული ლექსი ჩემი ქვეყნისა და ხალხის სიყვარულმა დამაწერინა": [პოეტი საუბრობს პოეზიის შესახებ]:ინტერვიუ / ციანა ანთაძე; ესაუბრა ნანა აბულაძე //აჭარა. - 2015. - 28-30 მარტი. - N 35. - გვ. 8
3. ანთაძე ც. ცისანა ანთაძის "აღსარება": [საუბარი ახალი კრებულის შესახებ]: ინტერვიუ / ცისანა ანთაძე; ესაუბრა მანანა ძიძიშვილი //აჭარა. - 2014. - 29-31 მარტი. - N 36. - გვ. 8
4. ანთაძე ც. მწერალს ყურს აღარავინ უგდებს :[საუბარი, ზოგადად მწერლობასა და საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკურ საკითხებზე]: ინტერვიუ / ცისანა ანთაძე ; ესაუბრა ლაშა ხომერიკი // აჭარა. - 2015. - 17-18 დეკემბერი. - N 144. - გვ. 3

5. აბულაძე ნ. ქალი - მთელი არსებით სამშობლოს სიყვარული : [გაიმართა პოეტ ცისანა ანთაძისადმი მიძღვნილი საღამო] // აჭარა. - 2014. - 2-3 დეკემბერი. - N 13. - გვ. 7
6. ბაილაძე ნ. ღვაწლით გალამაზებული სიცოცხლე: [პოეტ ცისანა ანთაძის ახალი წიგნის გამოცემის შესახებ] // აჭარა. - 2011. - 30 ივლისი-1 აგვისტო. - N 86. - გვ. 6.
7. ბიბილეიშვილი ი. მამულის სული: [ცისანა ანთაძის შემოქმედების შესახებ] //ცხოვრების საზრისი / იური ბიბილეიშვილი. - ბათუმი, 1997. - გვ. 207-217.
8. ვარშანიძე მ. რატომ მოვედი ამ სიჩუმიდან: [რეცენზია] // ჭოროხი. - 1979. - N 4. - გვ. 90-93.
9. ზოიძე შ. პოეზიაში ჯვარდაწერილი: [ცისანა ანთაძის შემოქმედების შესახებ] // საბჭოთა აჭარა. - 1990. - გვ. 2.
10. ინაიშვილი დ. ზღვისფერი ლაჟვარდის მეხოტბე: [ცისანა ანთაძის საღამო მწერალთა კავშირში] // აჭარა. - 2000. - 15 ივნისი.
11. მჭედლიშვილი ნ. ხალხი არ დაიშლება პირიქით: [ინტერვიუ ცისანა ანთაძესთან] // აჭარა P.S. - 2009. - 25 აპრილი. - გვ. 1-2-7.
12. რა ამინებს, რა აბრაზებს, რა აცინებს...ცისანა ანთაძეს : ინტერვიუ / ცისანა ანთაძე ; ესაუბრა ლაშა ხომერიკი //აჭარა. - 2019. - 5-9 იანვარი. - N 1. - გვ. 7
13. ცისანა ანთაძე: პოპური სევდის ჰანგზე // აჭარა. - ბათუმი, 2003. - 5 ივლისი. - N 124-128. - გვ. 5
14. ცისანა ანთაძე-60 : [ცისანა ანთაძის დაბადებიდან 60 წლის იუბილესთან დაკავშირებით] // ლიტერატურულინ აჭარა. - 2000. - N 6. - გვ. 92-96.
15. ძიძიშვილი მ. თუნდაც მეასედ მოვიდე, მაინც ამ ცის ქვეშ მოვალ // აჭარა. - 2015. - 8-9 დეკემბერი. - N 139. - გვ. 8
16. ხალვაში ფრ. ალალი გული ლექსის ენერგია: [ცისანა ანთაძის შემოქმედების შესახებ] // საბჭოთა აჭარა. - 1990. - 2 აგვისტო.
17. ხომერიკი ლ. პოეტის საუბილეოდ: [ცისანა ანთაძის საღამო მწერალთა კავშირში] // ბათუმი. - 2000. - 9 ივნისი. - გვ. 3.
18. ჯაყელი ჯ. მხოლოდ თავისთავადობა : [ციკლიდან "მცირე რეცენზიები". პოეტი ქალის ცისანა ანთაძის შემოქმედება] // ჭოროხი. - 1989. - N 6. - გვ. 87-88
19. ჯინჯიხაძე რ. ფიქრები ცისანა ანთაძის პოეტურ კრებულზე - „აღსარება“ // მწერლის გაზეთი. - 2015. - 1-31 ივლისი. - N 6. - გვ. 7.

20. მითაიშვილი მ. არის რაღაც, რაც ცისანა ანთაძეს ყველასაგან გამოარჩევს // აჭარა. - 2016. - 11-12 ოქტომბერი. - N 116(24.222). - გვ. 8.
21. 2017-ში მკითხველის გაოცებას ვაპირებ :[საუბარი სამომავლო გეგმების შესახებ]: ინტერვიუ / ცისანა ანთაძე ; ესაუბრა ლაშა ხომერიკი // აჭარა. - 2017. - 14-15 თებერვალი. - N 18. - გვ. 6 .
22. ძიძიშვილი მ. ღირსეულს - ღირსეული შეხვედრა: [გამოვიდა ცისანა ანთაძის მონოგრაფიული კრებული "ღირსეული"] //აჭარა. - 2017. - 8-9 ივნისი. - N 61. - გვ. 8 .